

GLAS GORENJJSKE

13-letnica borbe na Gorenjskem

21. in 22. aprila bo minilo 13 let od znane dvodnevne junaške borbe v tragediji 13 partizanov Kranjske čete v jami na Okroglem. V neenakih borbi s določenim močnejšim sovražnikom so padli herojske smrti Stane Zagar ml., član Pokrajinškega komiteja SKOJ in njegov tovarš.

Vsako leto ob obletnici se izbere prebivalstvo bližnje okolice, predvsem po mladina iz Kranja, ki s skromnimi svečnostmi počasti spomin padlih junakov, prvoborcev in si ogleda prizorišče dvodnevne borbe trinajstkrat obkoljenih partizanov 1942. leta, borbe, ki po junaštvu in pretresljivi človeški tragiki spada med najsvetlejše primere NOB in ljudske revolucije.

Tudi ob letošnji 13. obletnici bo spominska svečanost na Okroglem. Organizacija ZB NOV načelo je uredila okolico in dohod k jami, na grobu padlih pa bo odkrila spominsko ploščo v nedeljo, 24. aprila t. l. ob 14. uri. Organizacija ZB vabi ob tej priliki vse svoje in sorodnike padlih, kakor tudi prebivalstvo bližnje in daljne okolice, da se udeleži svečanosti.

Letošnje načelo: skrajno varčevanje

Oba zborna OLO Radovljica sprejela okrajni družbeni plan in proračun - Delitev okrajin sredstev mestnim občinam in občinam v razpravi

Pretekli petek sta razpravljala na celodnevnem zasedanju oba zborna OLO v Radovljici o letošnjem družbenem planu in proračunu. O podrobnostih družbenega plana smo v našem listu že več obširno poročali. S tokratnega zasedanja pa bi seznamili naše bralce v prvi vrsti v razpravo, ki je postala najživahnješa takrat, ko se je sukala okoli udeležbe mestnih občin in občin na dohodkih okrajev.

Pričakovati je bilo, da se bodo predstavniki z Jesenicami postavili po robu osnutku udeležbe ljudskega odbora na dogodek, ki je bila predvidena za Jesenice v višini 12%. Ljudski odbor mestne občine na Jesenicah se ni strinjal, ko je še razpravljalo o osnutku družbenega plana, z osnutkom in je za to se stavljal posebno komisijo, ki je pripravila ustrezno obrazložitev stališča LOMO.

Administrativni proračun ljudskega odbora na Jesenicah bi moral znašati 133 milijonov, medtem ko bi po prvotnem osnutku prejeli le 113 milijonov dinarjev, se pravi, da zmanjka občini samo za pokritje proračuna 20 milijonov dinarjev sredstev. Razen tega pa mora občina še obvezno plačati Zelezarni 11 milijonov dinarjev za ledarno (arbitražna sodba), za neporavnani račun iz lanskoga leta za vodovod pa 344.000 din. hotel »Korotan«, ki ga preurejajo, bo terjal 12 milijonov dinarjev (!), nadalje je potrebno za vodovod Javornik-Jesenice 3 in za urbanistične načrte 2 milijona dinarjev. To so tako imenovane »neodložljive investicije«.

OLO je skušal odpomočiti težavnemu položaju Jeseničanov in jim je razen udeležbe na ostalih sredstvih povečal tudi udeležbo na dobičku ostalih gospodarskih organizacij od 12 na 14%. Vendar s tem vsi problemi še niso rešeni. Zato je predlagal OLO naj LOMO pokrije nekatere manjše dolgove in nujne komunalne gradnje iz svojega investicijskega sklada, medtem ko bi račun za ledarno plačali iz osnovnih kreditnih skladov OLO, račun za preureditev »Korotana« pa delno iz osnovnih kreditnih skladov OLO delno pa naj bi ga plačati LOMO. Odborniki so za ta predlog, ki ga je dal predsednik okrajnega ljudskega odbora Milan Kristan glasovali takole: odborniki zboru proizvajalcev 19 za in 6 proti, odborniki Okrajnega zborna 26 za in 3 proti.

Pri vsej razpravi in obravnavanju teh odnosov pa je pomembna predvsem ugotovitev, da so te težave, ki so se morda

Predsednik Tito v navijaimici vžigalnih tuljav

le obiskal. Ob neki priliki je razširila vest, da je v tovarno namreč delovnemu kolektivu te tovarne obljubil, da jih bo obiskal, brž ko mu bo dopuščal tovarne precizne mehanike. — S

Ko se je zvedelo, da je predsednik republike Josip Broz — Tito prišel na Gorenjsko, so v V ponedeljek zjutraj okoli 8. ure se je po tovarni kot bliski

predsednikom republike sta prisla varne »Iskra« izpolnila vroča želja, da vidijo predsednika. V ponedeljek zjutraj okoli 8. ure se je po tovarni kot bliski predsednik delavskega sveta Albinu Rogljtu so visoki gostje obiskali vse glavne obrate tovarne. Predsednik republike maršal Tito se je zelo zanimal za proizvodnjo in izdelke. V nekaterih oddelkih si je celo zelo podrobno ogledal proces proizvodnje. V razgovoru s predstavniki organov samoupravljanja je predsednik Tito dejal, da je zadovoljen s kvaliteto izdelkov te tovarne, saj je o njih slišal povalo tudi v inozemstvu. Dejal je, da ima vtič, da je tovarna dobro organizirana in urejena, vendar se mu zdi, da je v obratih se premalo modernih strojev, ki jih potrebuje ta industrijska panoga.

Ko so gostje pri ogledu prisli do kinomontažnega oddelka, kjer pripravljajo kinoprojektorje, je predsednik delavskega sveta izročil predsedniku republike kot darilo kolektiva ozko-

vost svojih izdelkov, ki je najboljši porok za uspeh. Poudaril je, da ima tovarna lepo bodočnost pri izvozu v azijske države, ki jim želimo pomagati pri odstranjanju njihove zaostalosti. Zato trgovanje z njimi ne sme biti izključno trgovskega značaja, temveč moramo v prvi vrsti stremeti za tem, da jim res pomagamo.

Pred odhodom predsednika Tita iz tovarne, so se na dvorišču zbrali delavci in delavke, da še enkrat pozdravijo svoga predsednika.

Zeteli so tudi, da jim predsednik Tito nekaj spregoveri. Maršal Tito je njihovi želji ustregel in dejal, da je vzradeno, ko vidi toliko mladih ljudi, ki seščavajo kolektiv te tovarne. Izrazil je željo, da bi se mladi proizvajalec se bolj pogibili v svoje delo, še izboljšali kvaliteto svojih proizvodov in se pri starejših članih kolektiva učili in si pridobili njihove izkušnje. Predsednika Tita je razveselilo dejstvo, da delavci v tovarni dela vestno in hakevostno.

Ja vsebine

- Ljudje in dogodki
 - »PLAMEN« v plamenih
 - Pred Prvim majem
 - »KOMFORTNO STANOVANJE ZAGOTOVLJENO«
 - Kulturno življenje v Mengšu
 - O kranjskih kegljačih
 - Pionir
- AFRIKA IN JAZ

Z zasedanja LOMO Jesenice

V sredo popoldne je zasedala na Jesenicah Ljudski odbor mestne občine. Razpravljal je o zaključnih računih gostišč, kino »Rada«, strešiske družilnice ter gostišč pri Hermanu, pri Lipavcu in pri Hafnerju. V vseh gostiščih je pregledala posebna komisija poslovanje, izdelala zaključne račune z realizacijo družbenih obveznosti in obveznosti iz dobička ter jih predložila ljudskemu odboru mestne občine v potrditev. Ker je bilo poslovanje gostišč v glavnem zadovoljivo, je ljudski odbor mestne občine zaključne račune potrdil. Dalje je ljudski odbor pregledal predlog davčnih stopenj, dopolnilne dohodnine od kmetijstva, dohodkov gospodarske dejavnosti in samostojnih poklicev za leto 1955 v primerjavi z republiškim okvirom v letu 1954. Davčno lestvico za dopolnilno dohodnino je ljudski odbor sprejel. Ljudska centralna sindikalna knjižnica na Jesenicah je bila z odločbo Ljudskega odbora mestne občine Jesenice preimenovana v Ljudske knjižnice na Jesenicah. Kot finančno samostojni zavod je odbor razpravljal o pravilih organizacije in delovanju Ljudske knjižnice na Jesenicah in pravila sprejel.

Predsednik Tito si ogleduje napetostni regulator

tračni kinoprojektor, mladinci

Ob zaključku svojih besed predvojače vzgoje pa so mu izbranim delavcem, je predsednik vsemu kolektivu želel še več delovnih uspehov in nato dejal, da naj delovni kolektiv, ko išče trgovskih stikov s tujino, skrbti predvsem za kako-

vš.

ZAPISKI S 15. SEJE DS JESENISKE ŽELEZARNE

5016 milijonov dobička, obračun z birokracijo

Jesenice, 7. aprila.

Tu je imel danes delavski svet Železарне svojo 15. redno sejo, ki je trajala več kot 10 ur. Razen polnoštivilne udeležbe članov DS, so se prisotvovali tudi številni delavci in predsednik OO SZDL za Gorenjsko tovarniških zavodov Mirko Zlatnar. Razpravljali in sklepali so o zaključnem računu podjetja, o malomarnem in birokratskem poslovanju v podjetju itd.

Na enem prejšnjih zasedanjih izvolili posebno komisijo z nalogo, da natančno pregleda obračun podjetja in tako je bilo na tem zasedanju na sporednu kar troje poročilo in sicer poročilo šefa računovodskega predsednika posebne komisije in predsednika upravnega odbora.

Lanskoletne proizvodne naloži so članji DS izvolili posebno komisijo z nalogo, da natančno presegel za 5.2 odstotka, po vrednosti pa za 5.6 odstotka. To povečanje temelji predvsem na razširjenih kapacitetih in delnem povečanjem storilnosti dela. Zaključni račun izkazuje okoli 19.781 milijonov dinarjev bruto dohodka in 5016 milijonov dinarjev dobička. Za zvezni davek so odvedli 2508 milijonov, za potrebe republike, OLO in LOMO 2025 milijonov, za rezervni fond 108 milijonov, za prostoročno razpolaganje podjetja 370 milijonov dinarjev itd. Ta uspeh v proizvodnji je prišel do izraza tudi v plačah kolektiva, saj so delavci dobili za 122 milijonov dinarjev več izplačanih sredstev, kakor je predvideval lanskoletni obračunski sklad za plače. Kljub temu, da je dobil kolektiv dobre materialne priznanje za dosežen uspeh, pa zasluži tudi javno priznanje.

Ponekod preprosto nimajo poguma, da bi sklicali občni zbor in jih nameravajo sklicati skupaj z zbori volivcev. To pa ne bo prav, niti koristno, kajti zbor volivcev je organ oblasti, ki ima večkrat druge naloge, kakor občni zbor politične organizacije.

Na dosedanjih zborih so razpravljali o organizacijskih vprašanjih SZDL, nalogah in o splošnih gospodarskih in političnih vprašanjih našega graditve. Vsa organizacija volijo tudi nove člane z namenom, da okrepijo dosedanje.

Iz poročil je bilo razvidno, da je bil letos močno prekoračen investicijski sklad, da so bila netočno ocenjena osnovna sredstva in storjeni se nekateri drugi prekrški. Lani so namreč pekoračili investicije za 477 milijonov dinarjev. Vzrok temu je, da so opravili nekatera dela že iz programi za leto 1955 in več gradenj izven programa. Tudi predkalkulacije niso bile realne in evidenca o porabljenih investicijskih sredstvih je bila na 3. strani).

Veličasten pogreb

Radovljica, 13. aprila. Tu je bil danes pogreb predsednika LOMO Radovljica Staneta Perca. Pogreb se udeležili vidni predstavniki političnih in množičnih organizacij, predstavniki mestnih občin z vse Gorenjske, šolska mladina in okoli 2.000 Radovljicanov in okoličanov.

Ob odprtjem grobu sta se od pokojnika poslovila predsednik SZDL radovljiske komune Ivan Bertoncelj-Johan in Miro Komar. Vod JLA pa se je s častno salvo oddolžil njegovemu spominu.

Nad 100 vencev in šopkov cvetja, s katerimi so zasuli pokojnikov grob in velika udeležba prebivalstva pri pogrebu do kazujo, kako priljubljen je bil Stanko Pere med Radovljicanami in na Gorenjskem sploh. Intimno sočustvovanje, ki ga je dan izzarevala vsa Radovljica kaže, da Radovljica pokojnika ne bo pozabilo.

V Žirovnici čakajo

V zadnjih dneh je bilo na področju jeseniške komune več občinskih zborov osnovnih organizacij SZDL. V nekaterih krajih ter na terenih, kot npr. Koroški Beli, terenu Šredisce itd. so zbori dobro uspeli, druge pa so jih moral sklicati tudi po dvakrat in trikrat. To se je zgodilo na Blejski Dobravi, Mojstrani in Še ponekod.

Na terenu Šredisce na Jesenicah se je prvi dan udeležilo zboru veliko ljudi, volitev, ki so jih imeli naslednji dan pa 450. Občni zbor SZDL v Ratečah je pokazal, da ljudje še vedno premalo poznajo naš politični in gospodarski razvoj.

Tudi v vseh žirovnških občinah so zbori zaostali in čakajo na nekoga, da jim jih bo izvedel. Zlasti so prišle do izraza

NOVA VLADA

Novo francosko vlado je se stavil Husein Ala in jo je že predstavil sruhu. Husein Ala je bil v prejšnji vladi dvorni minister. Dosedanjem ministriki predsednik, general Zahedi, je iz zdravstvenih razlogov odstopil.

**HUDA NESRECA
V PREMOGOVNIKU**

V nekem čliskem premogovniku je povzročila eksplozija zemeljskega plina hudo nesreco. Pri tem je bilo ubitih 10 rudarjev, 12 pa jih je bilo težje ranjenih.

POPLAVA NA JAPONSKEM

Na Japonskem so mobilizirali več tisoč vojakov, da bi pomagali zaustaviti poplavno reke Isikari na Hokaidu, ki je povzročila največjo elementarno nesreco na tem otoku v zadnjih 24 letih. Med poplavno so bili porušeni trije mostovi. Poplavljenej je bilo 1500 hiš ter 13.000 ha orne zemlje.

LETALSKA NESRECA

Nad Južnim Kitajskim morjem se je ponesrečilo indijsko potniško letalo, v katerem je bilo 8 kitajskih funkcionarjev za konferenco v Bandungu ter več novinarjev. Letalo je iz Honkonga letelo proti Djakarti. Zrušilo se je v morje ob severni obali Bornea.

Kakor poroča agencija Nova Kitajska, je bila na letalu, ki je padlo v morje, izvršena sabotaža. Agencija trdi, da je to »delo tajnih agentov ZDA in Cangajške, ki so hoteli usmrtili člane kitajske delegacije in tako onemogočiti delo azijsko-afrške konference«.

**SPORAZUM MED INDIJO
IN PAKISTANOM**

V Karačiju je bil končan prvi del pogajanj o se neurejenih vprašanjih med Indijo in Pakistanom. Sporazumi so se o izseljevanju iz ene dežele v drugo, o izboljšanju železniškega in cestnega prometa ter o ugodnostih za potnike in beguncem iz Vzhodnega Pakistana.

**SIRSKI PARLAMENTARCI
V ŠUMADIJI**

Člani sirske parlamentarne delegacije, ki so na 14 dnevnem obisku v naši državi, so obiskali ob odhodu iz Jugoslavije še podjetje »Crvena zvezda« v Kragujevcu in si razen tega ogledali še nekatera kraje v Srbiji.

**ZAHTEVA SOCIALISTICNE
MLADINE**

V Toulousu je bil končan kongres francoske socialistične mladine. Sprejete rezolucije terjajo politiko zbljanja med Vzhodom in Zahodom, prepoved nadaljnji poizkušev z atomskimi bombami ter nadzorstvo nad oboroževanjem.

Prvi glasovi iz Moskve kažejo, da so se sovjetsko-avstrijska pogajanja dobro začela. Da bi se le ne končala tako kot pravi pregovor!

Neuspeh pogajanj bi samo že bolj zaostril napetost med blokom, ki se je v preteklem tednu še stopnjevala, ker so Sovjeti odpovedali anglosovjetsko in sovjetsko-francosko pogodbo. Ta korak so storili po lastnih utemeljitevah zato, ker angleška in francoska vlada soglašata s pariškimi sporazumi — se pravijo s ponovno oborožitvijo Nemčije — kar po sovjetskem mnenju nasprotuje zgornjim pogodbam. Kljub temu koraku pa politični opozovalci smatrajo, da so se odnos med blokom začeli popravljati. Osnovo za tako trditev vidijo prav v sedanjih sovjetsko-avstrijskih pogajanjih. Pri tem poudarjajo, da Avstrija lahko postane izhodišče za pomiritev med Vzhodom in Zahodom. Uspeh razgovorov v Moskvi bi imel lahko torej daljnosežne posledice. Zato bi bilo tudi bolje, da bi dobremu začetku sledil še dober konec.

Razgovori se bodo zaključili verjetno še ta teden. Zato pričemo ugibanja — saj bomo že v nekaj dneh lahko dobili točne rezultate — in poglejmo raje nekoliko nazaj. V zgodovino avstrijske državne pogodbe, ki jo okupacijske sile obljubljajo Avstrijem domala že 10 let.

Ze 1943. leta so zunanjí mini-

OLO je razpravljal o gradbeništvu, elektrifikaciji in obrtništvu

Gradbeništvo spet pred težavami - Gradnja manjših elektrarn se bo bolj izplačala - Ustite borbi proti šušmarstvu v obrtništvu

OLO v Kranju je pričel s tako prakso na svojih zasedanjih, da obravnava na sejah posamezne gospodarske panoge in nato skuša najti najustreznejše oblike in ukrepe za njihovo reševanje in izboljšanje. Tako je tudi na prejšnjem zasedanju obravnaval OLO gradbeništvo, elektrifikacijo in obrtništvo, da še ostalih 11 točk dnevnega redi niti ne omenjam.

Vsakod od poročil, ki je bilo zelo dobro, vestno in dokaj kritično sestavljeno, bi nedvomno zaslužilo posebno razpravo, saj je problematika gradbeništva ali obrtništva nadvse pereča in zato zahteva temeljite obravnave. Tako pa so odborniki žal poslušali vsa poročila, ne da bi jih prej dobili na vloged, kar je nedvomno precejšnja pomanjkljivost tokratnega zasedanja.

Iz poročil povzemamo nekaj zanimivosti:

GRADBENIŠTVO

Da je gradbeništvo v dokaj težavnem položaju, nam je že dalj časa jasno. V letošnjem letu bomo sicer uveljavili novi prepotrebeni plačni sistem tudi v tej gospodarski panogi, vendar bodo letos nastopile druge težave. V gradbenih podjetjih na Gorenjskem dela 1654 gradbenih delavcev. Do sedaj imajo gradbena podjetja zagotovljeno delo le za 23% svojih zmogljivosti. Po družbenih planih, bodo sredstva, ki bodo v letošnjem letu na razpolago za investicije, zaposlila le 72% zmogljivosti naših gradbenih podjetij. Postavlja se vprašanje, kam s 452 delavci.

Dokaj pereče vprašanje je tudi nekvalificirana delovna sila (na Gorenjskem je le 10% gradbeništva potrebne nekvalificirane delovne sile); nadalje obetoja še problem vajenjske šole za gradbene delavce, ki naj bi se osnovala v Kranju za področje vse Gorenjske itd.

ELEKTRIFIKACIJA

V kranjskem okraju porabimo 53 milijonov KW ur električne energije na leto, od tega samo v gospodinjstvih 1 milijon KW ur. Domäče elektrarne krijejo le 60% naših potreb po električni energiji.

Področje okraja je 88,3% elektrificirano. Ostali so še nekateri neelektrificirani deli, katerih elektrifikacija bo po-

Občni zbor Občinske gas. zveze na Bledu

Te dan je bil na Bledu ustavnovni občni zbor Občinske gasilske zveze Bled, ki mu je prisostvovalo 72 delegatov. Občni zbor je razpravljal o novi organizaciji gasilstva po komunah in o poslovanju zveze. Delegati so sklenili, da bodo slovensko praznovati 10. obljetnico osvoboditve in da bodo poskrbeli za čim večjo udeležbo na Gorenjskem gasilskem festivalu.

Jesenčani so doslej pokazali veliko zanimanje za razstavo, saj si jo je ogledalo več tisoč ljudi. Ogled so organizirala podjetja, šole in razne organizacije kolektivno. Razveseljni so bili, razen mladine, tudi obiski upokojencev, ki so v velikem zanimanjem ogledovali zaščitna sredstva, ki jih svoj čas še niso poznali. Kakor za razstavo so pokazali Jesenčani

kazni bo treba nedvomno poskrbiti, saj je naravnost smesno, da je povprečna kazna znala 2000 dinarjev.

Tudi o cenah obrtniških storitev je bilo govorja. Odborniki so bili enotni, da so te odločno predrage (v Naklem je bilo obrtnik računal za delo snegobrana 240.000 din — včasih je toliko stala celo hiša).

Dosedanja neskladnost v prejemkih vajencev raznih strok bomo letos lahko odstranili in tudi prav je tako. Podjetja bodo imela za to določene inštrumente, s katerimi bodo lahko to vprašanje uredila in bo predvsem od njih odvisna višina nagrad vajencem.

Da bi se uredil položaj v obrtništvu (razprava OLO nedvomno ni mogla osvetiliti vse, tako obsežne problematike), so na seji sklenili, naj obrtnica zbornica vodi računa o uporabi sredstev, ki se bodo stekala v skladu mestnih občin za razvoj obrtništva. Zelo pomembna naloga delavskih svetov podjetij pa bo, da v prihodnje ne bodo več dovoljevali uporabo tovarniških osnovnih sredstev za šušmarjenje.

Z navedenimi predlogi pa prav gotovo še niso bili izčrpani vsi načini in oblike borbe proti temu škodljivemu pojavi v našem obrtništvu. Prav bi bilo, da bi Okrajni ljudski odbor, posvetil enkrat posebno sejo razpravi o obrtništvu, saj tej gospodarski panogi nismo poščevali take pozornosti kot bi jo morali in kot jo le-ta tudi zasluži.

Velik uspeh razstave HTZ na Jesenicah

Republiška razstava higienško tehnične zaščitne službe, ki je bila že v Ljubljani, Mariboru, Celju in Kranju, je bila odprtta na Jesenicah 9. aprila in bo odprtia do vključno 14. aprila. Otvoritvi so prisostvovali predsednik OLO Radovljica Milan Kristan, predsednik OOZB Radovljica Ivan Bertoncelli, zastopnik Zavoda za proučevanje varnosti pri delu LRS Franc Aleš iz Ljubljane, zastopnik Komisije za HTZ pri Zavodu za socialno zavarovanje na Jesenicah Mitja Verovšek, predstavniki mestne občine Jesenice, Zelezarne in drugih koletivov itd.

Jesenčani so doslej pokazali veliko zanimanje za razstavo, saj si jo je ogledalo več tisoč ljudi. Ogled so organizirala podjetja, šole in razne organizacije kolektivno. Razveseljni so bili, razen mladine, tudi obiski upokojencev, ki so v velikem zanimanjem ogledovali zaščitna sredstva, ki jih svoj čas še niso poznali. Kakor za razstavo so pokazali Jesenčani

Ljudje in dogodki

Dober začetek . . .

... da le konec ne bi bil slab

Toda prišlo je leto 1945. Zavezniški so okupirali Avstrijo in jo razdelili na štiri okupacijske cone. Sestavljen je bil Zavezniški kontrolni svet, ki je najprej potrdil začasno avstrijsko vlado, potem pa potrdil razpis volitev v novemburu 1945. leta in pa Ustavo avstrijske republike.

Od takrat do danes se stvari niso bistveno spremenile. Avstrija je ostala še vedno razdeljena na štiri okupacijska področja. Zavezniški kontrolni svet pa še vedno veže roke avstrijski vlad. V Avstriji so še vedno vojaški oddelki okupacijskih sil.

Vendar je 10 let okupacije iz polnjenih z bogatim repertoarjem diplomatskih spletov in skupnih raznih not in priporočil. O avstrijski državni pogodbi ni bilo nič manj kot 258 sestankov pomočnikov zunanjih ministrov velikih sil. Vsi ti sestanki niso prinesli nobenega pozitivnega rezultata. Državna pogodba, ki naj bi zagotovila Avstriji samostojnost, še do danes ni podpisana.

Prvotni predlog državne pogodbe je imel 59 členov. Po-

močniki zunanjih ministrov so se na svojih dolgočasnih zasedanjih sporazumeli o 54, le 5 jih je ostalo nerešenih. In zaradi teh 5 členov, ki niso bili niti najvažnejši, se je podrla delo dolgih mesecov! Vsi upi Avstrijev, da bodo končno vendarle dobili državno samostojnost, so se podrli.

V marcu 1952. leta so Zapadne sile poslale Sovjetski zvezni identične note, v katerih so namreč sovjetska delegacija vezala rešitev avstrijskega vprašanja na nemški problem.

Medtem ko so se vrstile te dolgočasne diplomatske akcije, je Avstrija plačevala težek davek — okupacijske stroške. 1951. leta so okupacijski stroški za vsako okupacijsko silo po 140 milijonov šilingov, kar je predstavljalo skoraj 8% celotnega državnega proračuna. — Kljub temu, da so se 1952. leta ZDA, poenje na tudi SZ, odvedeli svojega dela okupacijskih stroškov, je do 1953. leta stala Avstrija okupacija 53 milijonov dolarjev.

Toda to še ni vse. Tej vsoti je treba pridati še 3 milijarde in 343 milijonov šilingov, kolikor so stale avstrijsko gospodarstvo konfiskacije »nemške imovine«. Razen tega je bilo do 1950. leta demontiranih s strani okupacijskih sil za 15 milijard šilingov raznih strojev in drugih materialov.

Ves ta davek, ki ga avstrijsko ljudstvo plačuje že 10 let in vse obiluje o nevplivnosti, ki jih je Avstrija deležna v zadnjih letih — vse to terja končno vendarle svoj logičen zaključek. Na spregovorno izvedenem dogodku je bilo 10 let.

V takem vzdušju je zasedala

Praznik delavske mladine

10. Kranj

21. 22. V. 1955

JESENČANI V KRANJU

V soboto, 9. aprila, so obiskali kranjski tovarni »Iskro« in »Tiskanino« člani Kluba mladih proizvajalcev jesenčke železarne. Mladi gostje so si ogledali najprej tekstilno tovarno, se spoznali s proizvodnjo in seznamili z delom mladine v tej tovarni. Po ogledu tovarne pa so imeli mladinci obeh tovarn razgovor, ki sta se ga udeležila tudi sekretar tovarne »Tiskanina« in predsednik sindikalne podružnice. Mladi železarji sta odgovarjala na vprašanja, ki so jih najbolj zanimala.

Prav tak razgovor so imeli člani Kluba mladih proizvajalcev z mladincami po ogledu »Iskre«. Izmenjali so si izkušnje in uredili medsebojne vezi. Svoj obisk v Kranju so mladi gostje z Jesenčani zaključili na družabnem večeru, ki jim ga je priredila mladina obeh tovarn, kjer so Jesenčani povabili Kranjčane, naj jim kmalu vrnejo obisk.

V dveh kranjskih podjetjih in sicer v »Planiki« in »Roli« so pred kratkim ponovno vzpostavili mladinsko organizacijo in izvolili nova tovarniška mladinska vodstva. Mladina iz »Roli« je že sklenila, da bo sodelovala na mladinskem zletu v Kranju s svojo športno ekipo. Mladinski pevski zbor, ki so ga ustanovili pred nekaj dnevi pa bo v tednu kulturnih prireditv pred mladinskim zletom gostoval po okoliških krajinah, kjer bo priredil koncerte. V tej tovarni tudi pripravljajo slovenske sprejem mladih delavcev v mladinsko organizacijo.

Tudi v »Planiki« so priprave za mladinsko zlet v polnem teku. V organizacijo so sprejeli vse delavne, doslej še neorganizirane mladince, s katerimi bodo skupaj pripravili program.

V tovarni »Suknu« v Zapužah so s pomočjo mladinskega komiteja radovljiske komune ponovno ozivili mladinsko organizacijo in izvolili novo vodstvo. Mladina bo sodelovala v pripravah na zlet v okviru prireditv v radovljiski komuni. V podjetju bodo organizirali vrsto aktualnih predavanj za mladino, zlasti o proizvodnem postopku, o naši notranji in zunanjosti politiki itd. Mladina v »Suknu« bo skušala čimprej

zini v Radovljici. V starji Jugoslaviji je bil napredno usmerjen, sodeloval je v društvu »Sokola« in raznih drugih kulturnih ter športnih organizacijah. Povsed, kjer je delal, se je zelo hitro znašel, užival velik ugled, predvsem med mladino, posebno še zato, ker je bil povsod zelo aktiven, poln humorja in vredine.

Po okupaciji naše zemlje se je takoj povezel z organizatorji in vstaje in je skupno z njimi začel organizirati »osvoboditve« borbo na področju Radovljice. Okupatorje je neizprosno sevrali in zaradi tega je v veliko vremenu začel delati za nacionalno in socialno osvobodenje.

V decembri 1941 je bil od Italijanov v Ljubljani aretiran, obsojen pred vojaškim sodiščem in zaprt v Kopru, nato pa predan Nemcem in končno zradi pomanjkanja dokazov izpuščen. Trpljenje, ki ga je preizkušal v zaporu ga je še bolj prekalilo in je po prihodu iz zapora, v aprilu 1943 stopil v partizane. Kamal je bil sprejet v Komunistično partijo. Najprej je bil v Gorenjskem odredu, potem v Sercerjevi brigadi, nato član Okrajnega komiteja KPS Radovljica in končno pri OZNI do osvoboditve. Povsed je pokazal kot vzor borca in aktivista.

Obrt in industrija na zagrebaškem velesejmu

Na letosnjem spomladanskem velesejmu razstavlja

1088 razstavljalcev 3416 proizvodov

Zagreb — tradicionalno velesejmsko središče v državi, kjer se vsako leto v jeseni srečajo skoraj vsi proizvajalci z zelo, prikazati delovnim ljudem sadeve in uspehi svojega dela, ter v največji meri prodati svoje izdelke. Letos je tretjič pa se je večina njih zbrala tudi na spomladanskem sejmu, ki mu lahko popolnoma upravičeno damo vzdevek »domač«.

Spomladanski velesejem prav gotovo ni tako veljan in popuharen kot jesenski. To že zaradi tega ne, ker ni mednaroden. Letošnji spomladanski velesejem ima popolnoma nacionalno obvezje. Točkat namreč industrija ni zastopana v takih merih kot na jesenskih sejmih, pač pa je tembolj zanimiva posebna razstava obrtništva in tudi vinarška razstava.

Razstava obrtništva iz vse države zavzema največ prostora na letosnjem spomladanskem velesejmu. To je tudi letosnja posebnost te gospodarske prirazitve.

Na obrtniškem delu velesejma lahko dejansko opazimo zelo močan razmah obrtniške proizvodnje, ki morda v nekaterih primerih dobiva že več preveč industrijski pomen. Tako so bili razstavljeni nekateri proizvodi, katere ža proizvajajo serijsko naša industrijska podjetja. Zato je tak način ustrejanja obrtniške proizvodnje v posameznih primerih, zgrešen. Čeprav lahko v tem delu velesejma veliko vidimo, v prvi vrsti razvoj obrtništva v naših bratih republikah, obiskovalec ne more dobiti polne slike celotnega obrtnika, ker je žal slovenska obrt vse premalo zastorjena (na sejmu razstavlja le 10 predstavnikov in še ti so večinoma iz Ljubljane).

Obiskovalec je lahko videl že tradicionalne izdelke domače obrti in Boone in Herrenwisse, umetniško izdelane izdelke iz Kranjana, prvovrstne bosanske in srpske itd. Obrtništvo iz Srbije se je predstavilo z nekaj

Na pobudo komunskoga odbora SZDL v Gorenji vasi je bil dne 15. maja na predvečer bo partizanski napad na Gorenjo vas, ki ga bodo izvedli člani ZB in miadinci predvojaške vzgoje. Po vsej Poljanski dolini pa bodo ob tem času zagoreli kresovi.

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Skupina proslava Dneva zmage bo 15. maja. Na predvečer bo partizanski napad na Gorenjo vas, ki ga bodo izvedli člani ZB in miadinci predvojaške vzgoje. Po vsej Poljanski dolini pa bodo ob tem času zagoreli kresovi.

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

Na dan zmage jutrije bo slavnostna seja komunskega komiteta

„KOMFORTNO STANOVANJE ZAGOTOVljeno!“

Razglednice iz neke gorenjske vasi, ki je natanko podobna Cerkljam

PRVA RAZGLEDNICA je v barvah, z lepim zelenim ozadjem in belimi hišicami ter rožicami na oknih. Ta okenca so razmaja praznično zvonjenje v učiteljevem srcu, ki je ravnokar prihajal službovat v te kraje. Zaslužil je, da se mu bodo davne sanje sprevrgle v živo resnico. Hrepeneče se je ožiral po teh oknih. Sedaj bo konec njegovega hrepnenja po mirnem kotičku, kjer bi se lahko nemoteno posvetil svojemu delu za blaginjo ukažljivih šolarjev (mimogrede: ta učitelj je idealist). Iz teh sladkih sanj ga prebudi občinski tajnik, ki so ga po učiteljevem prihodu vendar nekje staknili (občina je velika, opravkov pa imajo občinski ljudje nič koliko!). Tajnik je učitelja lepo sprejel in kmalu sta bila v živahinem pogovoru. Šolnik je zvedel, da vedo za njegovo namestitev in da ga stanovanje tako rečo že čaka, samo nekaj malenkosti se mora še urediti. Naj pride torej brez skrb takrat in takrat, kajti župana sedaj ni dobiti (važna konferenca!), brez njega pa občina ne more nič sklepati.

Tu vmes manjka nekaj razglednic. Zdi se, da jih je sol-

Z Jesenic

Ni še dolgo, kar je Občino društvo na Jesenicah ustanovilo tamburaški zbor in si nabavilo potrebne inštrumente. Društvo je mladim obrtnim vajencem zelo ustreglo, saj vadijo sedaj skoraj vsak dan. Po velikem navdušenju sodeč, je upati, da bo tamburaški zbor za delavski praznik, t. j. za 1. maj, že javno nastopil. Želimo mu veliko uspeha pri nadaljnjem izpopolnjevanju.

DRUŽINSKI POMENKI

Kam z okrasi

Kadar želimo preurediti svoje stanovanje na sodobnejši način, večkrat ne vemo kam s slikami, fotografiskimi povečavami, kipci, umetnim cvetjem in vazami, ker ti predmeti postanejo sčasoma prava navlaka.

V modernem stanovanju, kjer težimo po udobnosti in praktičnosti, so le za življenje najpotrebniji predmeti, vendar kljub temu ne sme biti povsem brez okrasov. Zlasti važna je izbira predmetov, ki naj bi predstavljali estetsko dopolnilo našega doma. Po možnosti naj okraski ne zavzemajo preveč prostora primerno mesto v omari.

O škrobljenju perila

Kadar peremo zavese, pregnala žan bluze, jih pred liknjem naškrobimo po sledenem navodilu: v škrob zamešamo nekoliko mrzle vode, da postane kot gladka bela kaša, nato pa jo med mešanjem polijemo s kropom. Gosto zmes razredčimo še z mrzlo vodo in vse skupaj nekoliko prekuhamo. Škrob ne sme biti gost.

Tudi za posteljnino je dobro, če jo po pranju izplaknemo še v zelo razrečenem škrobu. Posteljno perilo se potem mnogo lepše lika in počne, ko je že zamazano, ostane precejšen del umazanje v vodi, v kateri smo perilo en večer pred pranjem namozile.

Moške srajce, ovratnike in manšete škrobimo s surovim škrobom. Žlico škroba pomešamo v mrzli vodi, ga razreži-

nik namenoma izgubili v tistih silnem skladislu. Če bi bilo dolgih in deževnih jesenskih dneh pred štirimi leti. Škoda, kajti bille bi zelo zanimive, kot mi je pripovedoval sam. Videli bi n. pr. kako »prijetno« je sprejel župan novo učno moč (knjige o lepem vedenju pač še ni kupil); kako leta učitelj po fari in isče študijnik naposodo; kako presejel dvakrat žalostno vdovo, isče pleskarja, električarja in druge, da bi spravil v red novo vdonino stanovanje in kako se po trudoplnem ubadanju in letanju ves srečen in potolažen vseli v stanovanje, ki mu je bilo tako velikoduso in s tolškim razumevanjem dodeljeno. In rečem vam, da je imel srečo, kajti vsem, ki so prihajali za njim, se ni godilo nič bolje — lahko celo rečemo, da še slabše.

Škoda, da je izgubljena tudi razglednica, ki tako lepo prikazuje živahno gradbeno dejavnost v tem kraju: dve stanovanjski poslopji podirajo, da bodo na njunih temeljih zgradili novo stavbo. Medtem se je nabralo še več novih in potrebnih ljudi — stanovanjski interentov, ki pa se še danes željno ozirajo po zaprtih oknih.

DRUGA RAZGLEDNICA je sedaj v tisku. Prikazovala bo lep učiteljski stanovanjski blok, za katerega imajo čudovit načrt — pa nič denarja. Na papirju je že 3 leta in vse bi bilo v redu, če ne bi bilo treba sedaj škatiti na komuno, ki bo menda na mah rešila vsa težka vprašanja (tem laže, ker bo sedež v samem kraju).

V levem spodnjem kotu te razglednice bo stalo še nekaj: lep in preprečen zdravstveni dom. Nanj čaka menda najteže, z veliko denarja in doktorjevo prizadevnostjo pridobljeni, zdravniški inventar, ki bo slej ali prej zarjavel v svojem za-

potreblju in izpraznjeno mesto občinskega tajnika s pripomočki (podprtano), da je stanovanje zagotovljeno! Sledi osebni dogovor. Novi tajnik je s pogoji zadovoljen. Vrne se domov, na-

loži vse svoje na kamione, zapusti svoje staro in še kar čedno stanovanje, Šoferja poženeta motorje in pripeljeta v odmoru med prvo in drugo sliko kompletnega tajnika na trg.

2. slika. Razburjeno tekanje po vasi, sreči katero slojka tovornjaka iz prve slike. V ozadju je videti prazne in razpotrake prostore, ki bi se dali z malo truda in denarja urediti v pimerno družinsko stanovanje (mimogrede: lep čas so že namenjeni živinozdravnikovi družini), v ospredju dve učiteljice v spalnih srajcach, ki so ju pravkar vrgli iz postelje, pred njima pa župan (revež) in novi tajnik s kislim obrazom (še večji revež)! Pogajanja za presejitev učiteljice, ki se ščipljata in sprašuju, če morda le ne sanjata, se izjavljajo. Vmes se sliši živinozdravnikovo godnjanje in stokanje, ko se pre-

tako da še niso utegnili zasesti njegovega starega, že drugim oblujbenega stanovanja. Živinozdravnik se pomiri in spet sanja, kako se selli in kako živi v prečudovitem novem stanovanju.

Epilog. Stroški za to dvakratno selitev so znašali 35 tisoč dinarjev in so bili izplačani v občinske blagajne vasi, ki je natanko podobna Cerkljam.

CETRTA RAZGLEDNICA kaže nekatero občinske može, ki si ogledujejo vse te in še druge ne zgodijo...

razglednice iz večletne zbirke. Pravkar sestavlja po vseh predpisih zložen oglas o razpisu službenih mest (v drugo že, na prvega ni bilo odziva). Ob koncu vsakega razpisa pa ne pozabijo pripisati »KOMFORTNO STANOVANJE ZAGOTOVLJENO!«

Ljudje pa bodo prihajali — in razočarani odhajali. Ni stanovanj!

In tako bo šlo naprej vse do tej, dokler se v tej vasi nekaj ne zgodijo...

Vzgojni pomenki

Kaj je značilno za trinajstletnika?

(Nadaljevanje in konec)

Ce je fant n. pr. navdušen plavač, se bo zanimal za knjige, ki govore o potapljanju in podvodnih raziskovanjih, za kar nekdo drugi sploh nima zanimanja; deklice se morda posebej zanimal za žensko mode in zato prebere vse revije in knjige o modi, kar jih more doseči, dočim druga kaže enako zanimanje morda za knjige o ko-

nih. Navadno pripadajo tem skupinam pripadniki istega spola. Deklice se v tej starostni dobi zanimalo polagoma že za vlogo ženskega spola v družbi, negujejo lase in nohte, postajajo pozorne na uporabo kozmetičnih pripomočkov, na lepe oblike, ples in ravnanje s fanti. Namsprotno se dečki v tej smeri počasneje razvijajo ter razumevanje vlogo moškega spola odgovodijo se za leto ali dve s tem, da se zanimalo za živali, knjige ali dečje igre. S povprečno štirinajstimi leti pa spremenijo navadno svoja zanimanja: radi bi se učili športi, postanejo navdušeni športniki, polagoma pa tudi začne radi zahajati v tiste kraje, kjer se zadržujejo deklice, čeprav si še ne upajo povabiti jih na rendez-vous (sestanek).

Iz Kamnika

Neznan moški, star okrog 25 let, je na poti iz Duplice proti Mengšu napadel dve ženski, ki sta si peš domov v Mengšu. Eno je udaril s kamnom po glavi in jo podrl na tla, potem pa je začel mahati z nožem in zahvalil denar. Ko sta mu izročili vse kar sta imeli pri sebi — okrog 4.500 din — je pobegnil. Zadnje čase je bilo na samih cestah na tem področju že več sličnih napadov.

RAZPIS

Na podlagi 89. in 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtv (Ur. list FLRJ št. 51-424/53) in 32. člena uredbe o trgovjanju ter o trgovskih podjetjih in trgovinah (Ur. list FLRJ št. 56-483/53) razpisuje komisija za razpis in imenovanje direktorjev mesta direktorja, odnosno poslovodje.

OBRTNEGA PODJETJA »UNIFORMA« KRAJN

Ponudniki za mesto direktorja morajo izpolnjevati enega od naslednjih pogojev:
1. Ekonomsko srednjo šolo s petletno prakso pri vodenju samostojnega obrata.
2. Krojaški mojster s petletno prakso v krojaški stroki.
3. Nedovršena srednja šola z desetletno komercialno prakso.

FINANČNO SAMOSTOJ. ZAVODA »REŠEVALNA POSTAJA« KRAJN

Ponudniki za mesto direktorja morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
Šofer ali mehanik z opravljenim izpitom z najmanj petletno prakso.
Prednost imajo šoferji ali mehaniki z opravljenim bolničarskim izpitom.

OBRTNEGA PODJETJA »VRTNARSTVO-EKONOMIJA« KRAJN

Ponudniki za mesto direktorja morajo izpolnjevati naslednji pogoje:
Vrtnarsko-cvetličarski mojster s prakso.

PODGETJA »AGROSERVIS« KRAJN

Ponudniki za mesto direktorja morajo izpolnjevati enega naslednjih pogojev:
1. Komercalist z ekonomsko srednjo šolo in petletno prakso pri vodenju samostojnega obrata.
2. Strojni tehnik z večletno prakso.
3. Avtomehanični mojster z večletno prakso.

TRGOVINE »VOLNA« KRAJN

Poslovodja mora biti trgovski pomočnik z najmanj petnajstletno poslovodsko prakso, prednost imajo ženske.

TRGOVINE »GALANTERIJA« KRAJN

Poslovodja mora biti trgovski pomočnik galanterijske stroke z najmanj 3 letno poslovodsko prakso, prednost imajo ženske.

TRGOVINE »TEKSTIL« KRAJN

Poslovodja mora biti trgovski pomočnik v tekstilni stroki z najmanj 20 letno poslovodsko prakso in 4 letno poslovodsko prekso.

TRGOVINE »DROGERIJA« KRAJN

Poslovodja mora biti farmacevtski pomočnik z najmanj 20 letno prakso v stroki.

TRGOVINE »KOMISIJSKA« KRAJN

Poslovodja mora biti trgovski pomočnik z najmanj 5 letno prakso v komisiji trgovini.

Kolkovane prošnje z življenjepisom, potrdili šolske in strokovne izobrazbe ter opisom dosedanja zaposlitve se vlagajo pri Tajništvu za gospodarstvo in komunalne zadeve LOMO Kranj, Titov trg št. 1.

Skrajni rok za vlaganje ponudb je vključno do 30. aprila 1955.

Komisija za razpis in imenovanje direktorjev pri LOMO Kranj

Lahek in praktičen kostim iz drobno kariraste ali pepita tkanine, ki ga krasijo žametne manšete in prav tak ovratnik. 2. Izrazito poudarjena V linija daje pastelno obarvani pomladanski jopici mederen in eleganten videz. 3. Za dvodelno oblačilo na desni pa si izbremo blago z ozkimi progami. Siroko na desni pa si izbremo blago z ozkimi progami. Siroko na desni pa si izbremo blago z ozkimi progami. Siroko na desni pa si izbremo blago z ozkimi progami.

Moda

GLAS GORENSKE
Izdaja:
Časopisno, založniško in tiskarsko podjetje
»GORENSKI TISK«
Kranj, Koroška cesta 6.
Direktor in odg. urednik:
Slavko Beznik.
Určuje:
uredniški odbor.
Tel. uređevalnika: št. 475, uprave št. 190 / Tek. rač. pri NB Kranj - okolica št. 624-T-127 Izhaja vsako soboto.
Letna naročnina 400 dinarjev polletna 200 dinarjev četrletna 100 dinarjev Posamezna štev. stane 10 din

Mladina ni več prepuščena sama sebi

Mengeš — eno najstarejših gorenjskih naselij, ki je lani praznoval svojo 800-letnico — je tudi v kulturnem pogledu zelo razgiban kraj, posebno sedaj, ko se vse bolj razvija iz zaostalega kmečko-obrtniškega v naš predno delavsko naselje.

Skoraj vse kulturno-prsvetno življenje je zajeto v DPD »Svoboda«.

Gledališka družina je verjetno stebri kulturnega življenja v Mengšu. Posebno živahnata je bila letosnjica sezona. Največ uspeha so dosegli z opereto »Vasovalci« (režiral tovarš Zherl), s katero so gostovali tudi v Bulovici in z dramo »Mladost pred sodiščem« (režiral tovarš Snuderl). Z njim so gostovali v Tržu, Grobljah in na Vrhu. Tudi tretja gledališka uprizoritev je dobro uspela.

Te uprizoritve niso samo po kazale, da ima Mengeš številni gledališki ansambel, ampak tudi da ima mnogo talentiranih in sposobnih igralcev; razen tega pa tudi — kar se je opazilo pri operetah — mnogo dobrih pevcev.

Prsvetni delavci pomagajo kulturnemu društvu

Ceprav so bile razmere za kulturno-prsvetno življenje v Gorenji vasi precej neugodne (treba je bilo obnoviti in preurediti dom TVD »Partizan«), KUD »Ivan Regen« ni prenehala s svojim delom. Tako, ko je bil dom obnovljen, je dramski sekcijski nastopila na domačem odru.

Naštudirala je kar dve drame: »V valovih bolesti« in veseljivo »V Ljubljano jo dajmo«. Igrali so pokazali mnogo prizadevanja in uspeh ni izostal. Obe uprizoritvi sta odlično uspeli.

Se večji uspeh pa so otežkočale razne objektivne težave, ki so bile le po neutrdom delu članov odbora in igralcev samih. Še pravočasno odstranjevale. Prenovljeni oder je bil mnogo večji od starega. Kulise, ki so jih dosedaj uporabljali, so premajhne; niso imeli potrebnih zaves, ne razsvetljave (reflektorjev) itd.

Sedaj se igralski skupina pripravlja, da za 10. obletnično osvoboditev uprizori dramo Ivan Cankarja »Hlapec Jernej in njegova pravica«. Razen igralski skupine ima KUD tudi moški in mšenski pevski zbor, ki sta letosnjico zimo pokazala mnogo delavnosti. Sedaj pripravlja skupen koncert narodnih, umetnih in partizanskih pesmi. Tudi knjižnica je nabavila letosnjico leta (s pomočjo Okrajnega odbora Ljudske prsvete) 72 novih knjig.

Mnogo pozornosti in odobra-

Deset let po zmagi

Ob deseti obletnični osvoboditve želimo našim delovnim ljudem posredovati nekaj izvirnih prispevkov iz dobe narodno osvobodilne borbe, ki naj bi ostali trajen dokument zanamcem na čas velikega junastva in trpljenja slovenskega in vseh jugoslovenskih narodov. Zaradi tega sta se okrajna odbora Zvezze borcev NOV v Kranju in v Radovljici skupno z uredništvom »Glasu Gorenjske« odločila, da razpišeta

nagradi natečaj

za prispevke, ki bi obravnavali čas osvobodilnega boja in ljudske revolucije na Gorenjskem.

Pogoj, da je neko delo nagrjeno je, da obravnavava NOB in revolucijo na Gorenjskem in da delo še ni bilo nikjer objavljeno.

ZA LITERARNA DELA BODO PODELJENE 3 NAGRADA:

1. 25.000.— dinarjev
2. 15.000.— dinarjev
3. 10.000.— dinarjev

PRAV TAKO ZA DOKUMENTARNO GRADIVO:

1. 25.000.— dinarjev
2. 15.000.— dinarjev
3. 10.000.— dinarjev

RAZEN TEGA PA RAZPISUJEMO TUDI TRI NAGRADE ZA IZVIRNE FOTOGRAFIJE IZ NOB, KI SE NISO BILE OBJAVLJENE:

1. 10.000.— dinarjev
2. 8.000.— dinarjev
3. 5.000.— dinarjev

Zirijo sestavljajo, po dva člana OO ZB NOV Kranj in Radovljica ter član uredništva »Glasu Gorenjske«. Vsi kandidati naj pošljajo svoje prispevke uredništvu »Glasu Gorenjske« s šifro, v posebni zapečateni kuverti označeni s šifro na ločenem naslovu pиска. Dela morajo biti v uredništvu najkasneje do 15. julija t.l. Zirija pa bo rezultate objavila na Dan vstaje 22. julija.

Uredništvo »Glasu Gorenjske« si pridružuje pravico, da objavi širirane prispevke pred pregledom zirije. Objavljeni prispevki bodo honorirani kot običajno.

OO ZB NOV KRAJ IN RADOVLJICA TER UREDNIŠTVO »GLASU GORENJSKE«

Se letosnjico sezono bo sledilo nekaj uprizoritev novih gledaliških del in to predvsem v času, ko bodo proslave 10.-obletnice razgibani kraj, posebno sedaj, ko se vse bolj razvija iz zaostalega kmečko-obrtniškega v naš predno delavsko naselje.

Skoraj vse kulturno-prsvetno življenje je zajeto v DPD »Svoboda«.

Gledališka družina je verjetno steber kulturnega življenja v Mengšu. Posebno živahnata je bila letosnjica sezona. Največ uspeha so dosegli z opereto »Vasovalci« (režiral tovarš Zherl), s katero so gostovali tudi v Bulovici in z dramo »Mladost pred sodiščem« (režiral tovarš Snuderl). Z njim so gostovali v Tržu, Grobljah in na Vrhu. Tudi tretja gledališka uprizoritev je dobro uspela.

Te uprizoritve niso samo po kazale, da ima Mengeš številni gledališki ansambel, ampak tudi da ima mnogo talentiranih in sposobnih igralcev; razen tega pa tudi — kar se je opazilo pri operetah — mnogo dobrih pevcev.

Največ neposredne prsvetne vzgoje v Mengšu pa je opravila Ljudska univerza, ki tudi deluje v okviru DPD »Svoboda«. Vodi jo tov. Gorup.

Letosnjico sezono so imeli kar 19 najrazličnejših predavanj: o kmetijstvu, nalezljivih boleznih, o vzgoji starčev, zgodovini itd. Udeležba je bila vselej zelo dobra, saj je prišlo na predavanje tudi po 100 poslušalcev. — Največji uspeh je doseglo predavanje tovarša Vipotnika »O Burmi in Indiji«.

Tudi glasbeno življenje je v Mengšu že živahnato. Imajo poseben orkester (12 članov), ki nastopa skoraj na vseh prireditvah in slavnostih. Uspešno deluje tudi ženski pevski zbor, le moškega zboru zaenkrat še ni bilo mogoče osnovati. V Trzinu vadi nekakšen moški pevski zbor, ki pa še ni organiziran in registriran in ga bodo skušali zajeti v delo DPD »Svoboda« Mengš. Ta zbor bi tvoril tudi jedro, okoli katerega bi se pozneje zbrali pevci iz Mengša.

Družbeno upravljanje tudi v muzejih

Škofjeloški muzej je zaradi svoje obsežne zbirke (najbolj se nežnejše na Gorenjskem) znan po vsej Sloveniji. Da je tako obsežen in znan, je velika zasluga prav Muzejskega društva.

Društvo se je rodilo ob ustanovitvi muzeja in bo kmalu praznovalo 20-letnico svojega delovanja. Ze dolga leta ga vodi raziskovalec loške zgodovine, znanstveni sodelavec Državnega arhiva Slovenije, profesor Pavel Blaznik.

Na nedavnem občnem zboru so pregledali sadove letosnjega dela: delen odkop Zgornjege stopla na Kranciju, raziskava ilirskega grobišča na Trnju, Blaznikovo iskanje za sledovi loške zgodovine v Münchenu, kjer je pridobil za muzej čez 3000 mikrofilmov zgodovinskih aktov, izdaja Loškega zbornika, razstave; predvsem pa sodelovanje pri delu za ohranitev srednjeveškega videza Skofje Loke (z ozirom na uranistično prurejanje mesta).

Največja zanimivost občnega zborja je bilo Blaznikovo pred-

vanje »Po sledovih loške zgodovine v Münchenu« (drugi del). Na pojeden način je po arhivskih virih pričaral poslušalcem srednjeveško Loko, njen gospodarstvo, sodstvo in kulturo ter važnejše dogodke iz tiste dobe.

Novo izvoljeni upravni odbor se je obvezal, da bo nadaljeval z lani začetim delom; prizadeval se bo, da se bo muzej presele na Loški grad, kjer bi muzejske zbirke naše primerjave okolje. Razen tega pa bo skušal rešiti tudi vprašanje Visokega, ki že dalj časa terja rešev, posebno glede na opremo Tavčarjeve spominske sobe.

Pred zaključkom zборa je profesor France Planina sprožil debato o družbenem upravljanju muzejev z ozirom na muzejske društva in zakon, ki se pripravlja.

Osnutek zakona o družbenem upravljanju muzejev določa, da pride v upravnim odboru muzejskega društva. Kajti če bi imelo društvo stik z muzejem (zaradi katerega sploh obstaja) samo po enem zastopniku, bi bilo njegovo delo okrnjeno, neživljensko in brez glavnega cilja — skrb za razvoj muzeja. Lokalni muzeji pa bi s tem izgubili svojo gonilno silo.

POSVET PEDAGOГОV V DOMŽALAH

Pred dnevi so se sestali v posveča pažnja pouku kmetijstva, v industrijskih predelih znanih in izkušenih pedagogih — naj se pouk prilagodi bolj tehničnemu izobraževanju mladine itd.

Pri nas potrebujemo predvsem srednji in nižji strokovni kader, ki dobri osnovno znanje prav v naših 8-letnih šolah. Predmetnik za te šole naj bi obsegal: a) fizikalno-kemikalno skupino, b) prirodoslovno-matematično skupino in c) jezikovno skupino.

Predmeti naj bi ostali v glavnem isti, le učni načrt je treba skrčiti in upoštevati le tisto snov, ki je posameznih predmetov, ki je nujno potrebna za poklicno življenje in za nadaljnje izobraževanje. Sedanji učni načrti so preobširni, zato se mladina izgubila v učenju podrobnosti, ne dojam pa bistva posameznih predmetov.

Po predlogu naj bi v obveznem 8-letnem šolanju ne bilo obveznega poučevanja tujega jezika, pač pa naj bi bil ta ali oni tuj. jezik neobvezni predmet, če se zanj prijaví v istem razredu vsaj 10 učencev.

Ker ročno delo in ročne sposobnosti mnogo pripomorejo k razvoju otrokovega mišljenja, je zelo priporočljivo in pametno, da bi pouk ročnega dela ponovno uvedli. Z ozirom na trenutne potrebe naše družbe, je utemeljena tudi zahteva po gozdarskem in gospodinjskem pouku. Ta dva predmeta pa bi se poučevala le v višjih razredih 8-let.

Na sestanku so ugotovili tudi, da bo treba marsikaj spremembo izkoristiti pri vzgojiteljih samih. Ti naj bi ne iskali pri určenih le to, česar ne znajo, ampak naj bi resnično vzgajali in izobraževali ter izpopolnili otroke v izobraževalnem in vzgojnem pogledu. Zavedati se moramo, da imamo voč Upovedi in vsak učenec je posebni zase, ki ga je treba spoznati in šele potem, ko ga poznamo, lahko pričnemo vzgajati.

POVERJENIKOM PREŠERNOVE DRUŽBE

Prosimo, da nam nemudoma javite dokončno število Prešernove družbe in število članov, ki se na ročili tudi na šesto knjigo »Zdrav človek v zdravem okolju«. Rok za naročanje na 6. knjigo smo podaljšali do 10. junija. Do takrat nam tudi sporočite število prednaročnikov na knjigo »Dežela sveta«, ki bo bomo ponatisnili. Cena je 200 din.

Tajništvo Prešernove družbe

OB 10-LETNICI NAŠEGA FILMA

37 umetniških in 1407 ostalih filmov

Letos poteka 10 let, kar so bile položene prve osnove za filmsko kulturno ustvarjanje pri nas. 10 let kar so prvič naši filmski delavci sproščeno segi po tem močnem izraznem sredstvu in ustvarili film.

Bilanca 10-letnih naporov: 37 celovečernih filmov, 406 kratko metražnih, 461 filmskih novic, 116 prsvetnih filmov, 6 risanih in 6 kulturnih filmov ter še 412 različnih drugih kratkometražnih filmov.

Letni kino v Kranju je že pripravljen

si ime prvi jugoslovanski umetniški film.

Film postaja iz dneva v dan močnejše kulturno-vzgojno sredstvo. Saj je edino, ki res prodre v najširše množice in ki je najlaže dostopno vsem državljanom. Prav zaradi tega je ta kulturna panoga še toliko pomembnejša — in lahko rečemo, da smo v teh kratkih 10 letih dosegli na tem področju mnogo uspehov. Se večje uspehe so pač hromile razne pomanjkljivosti naših filmskih proizvodnje — predvsem tehnična neizkušenost in nelzpopolnost, po manjkanje dobrih režiserjev in igralkov (če-ki so se večinoma rekrutirali iz vrst gledaliških igralkov), včasih pa tudi po manjkanje umetniških ambicij ustvarjalcev samih.

Največja slabost jugoslovenske filmske proizvodnje pa je prav gotovo koprodukcija, ki je naša filmska podjetja le finančno oslabila — zelo malo pa do prinesla k umetniškemu dvigu in tehnični izpopolnitvi. Upajmo, da se bomo v bodoče bolj oslonili na lastne sile in več gradili na izkušnjah iz preteklosti.

Klub vsemu pa se danes lahko s ponosom ozremo na prehodeno pot naše filmske ustvarjalnosti, saj smo dosegli uspehe, ki jih ne bi pričakovali in ki jih ne opažamo nikjer.

Velik korak naprej pa nismo storili samo v proizvodnji filmov, ampak predvsem v tem, da smo omogočili slehernemu našemu človeku obisk kino predstav. Povečali smo število dvoran, predstav in kinoprojektorjev.

Zaradi teh uspehov in napovedi jugoslovanski film tudi v svetu ni ostal neopazen. Posebno lep ugled si je pridobil dokumentarni film. Naši filmi so bili predvajani že na vseh petih kontinentih sveta; film »Kek« pa je bil celo nagrajen na Beneškem filmskem festivalu.

Od kratkometražnih filmov je najbolj uspel na inozemskem filmskem tržišču »Splavarji na Dravici«.

Za počastitev 10-letnih napovedi jugoslovanske filmske ustvarjalnosti bodo v dneh od 17. do 24. aprila po vseh naših mestnih prireditvah, svečane akademije, razstave in predstave naših filmov.

Filmi, ki jih gledamo

OTHELLO

Se enkrat Shakespeare! Točkat v svojevrstni prireditvi Orsona Wellsa. Rekli smo svojevrstni, kajti ko je bil leta 1952 film nagrajen v Cannesu, so shakespeareologi Wellsa napadli, ker je menda grobo poneveril Shakespearea. Mi se sedaj ne bi podrobneje spuščali v ta problem, rečemo pa lahko, da je film zares svojevrstna prireditvina, da je v njem pravzaprav več Wellsa kot pa Shakespearea. Toda kljub temu smo s filmom zelo zadovoljni, kajti scenarij sam po sebi, izredna režija in predstavljiva igra vseh igralkov — zlasti še Wellsa samega — napravijo tako močan včas, kot redko kateri film.

Lahko rečemo pa lahko rečemo, da je kljub svojevrstnosti v umetniški potenci enakovreden Shakespeareovi drami.

SUŽENJ

Problem tihotapljenja in pre-

povedanega uživan

V štirih letih trikrat republiški prvaki

O kegijačih, ki so najboljši v Sloveniji — Zastopani so tudi v državni reprezentanci

Ze dalj časa sem se pripravljal, da bi naše bralce malo bolj seznamil o delu in uspehih kranjskih kegijačev. Tudi to pot je malo manjkalo, da ne bi uspel napisati teh vrstic. To pa samo zaradi tega, ker se s tajnikom kegijačkega kluba »Triglav«, Stanetom Reboljem, nisva sporazumela. Kranjski kegijači namreč podirajo kegle na dveh kegiliščih, eno je pri Domu JLA, kjer imajo tudi svoj klub, drugo pa v tovarni »Inteks«. Ce sem ga iskal na enem kegilišču, je bil on prav gotovo na drugem. Tako sem ga »lovil«, dokler se končno le nisva srečala. Potem mi je skoraj tri ure pripovedoval o zgodovini, težavah, potrebah, načrtih in o igrach kranjskega kegijačkega kluba. Toliko mi je povedal, da bi lahko napisal že kar precej debelo knjigo.

1951...

TEGA LETA, 16. maja, je bil v Kranju ustanovljen kegijački klub. Da je bilo za to ustavnitev res veliko zanimalje in veselje, nam dokazuje dejstvo, da je bilo v klub takoj včlanjenih 128 kegijačev. Kljub temu pa bi takrat verjetno ne prišlo do ustanovitve, če ne bi bilo 7 res navdušenih mož, prijateljev športnega kegijanja, med njimi zlasti Franca Jurgeleta, ki je bil tudi prvi predsednik kluba.

Star pregorov: Vsak začetek je težak — je tudi zanje veljal. Z ustanovitvijo kluba še niso imeli kegijači in potrebnih rezervizitov, niti sredstev. Vendar sta volja in veselje do kegijanja premagala te prve težave. S prostovoljnimi delom so si uredili kegilišče pri Domu JLA in še isto leto pričeli s smotrimenim treningom. Clani so si že v prvem letu priborili naslov republiškega prvaka, Franc Kavčič pa je bil prvi na tekmovanju najboljših kegijačev Slovenije.

1952... DVOSTEZNOMOŽ
KEGLIŠČE V »INTEKSU«

TOREJ, KVALITETNI igrači so že bili v Kranju, saj so bili že na prvih svojih nastopih skoraj vedno najboljši v naši republiki. Zdaj je prišel čas, da si je odbor kluba lahko zadal načelo pomnožiti članstvo. Ustanovili so mladinsko in pionirske ekipe. Ker pa so prišli do spoznanja, da je za pionirje kegijanje preveč naporen šport, so njihovo možstvo razpustili. Kljub temu, da so svoje področje dela precej razširili, je bilo možstvo na prvenstvu Slovenije drugo. Zvone Debeljak je postal republiški prvak v narodnem slogu, Rajko Starc pa »Mato, ruš!« — STARC PODIRA

TO LETO JE BILO zelo uspešno za možstvo in za posameznike. Spet so si priborili prejšnje leto izgubljeni naslov moštvenega prvaka Slovenije. Rajko Starc pa je postavil že kar tradicionalno »pravilo«, da mora biti prvak Slovenije med posamezniki — Kranjanec. Na državnem prvenstvu so si kranjski fantje med 22 najboljšimi ekipami iz vse države osvojili četrto mesto. Večik uspeh!

»Mato, ruš!«, so vpili najbolj vneti navijači kranjskih nogometne takrat, ko je Lado Martelanc še igral nogomet. »Mato, ruš!«, so mu prigovarjali šahisti, kadar je nasprotniku pobiral lesene figure. — Martelanc pa je zdaj, mu vpijejo zdaj,

ko podira kegle. Krogla, ki jo vrže, podre toliko kegjev, da je že leta 1953 zastopal naše državne barve v A-reprezentanci na svetovnem prvenstvu v Beogradu.

S svojim velikim in precinim znanjem, z večkratno osvojitvijo prvega mesta na raznih tekmovanjih, s tretjim najboljšim rezultatom na svetu — podrl je že 918 keglev v 200 lučajih, si je tudi Rajko Starc priboril vstopnico med najboljšo deseterico v državi, čeprav je na svetovnem prvenstvu leta 1953 nastopil »le« v B reprezentanci. Pri tem moramo pripomniti še to, da sta tudi svetovni rekorder in drugi na svetovni lestvici najboljših kegijačev Jugoslavija.

1954... LETO NAJVEČJIH USPEHOV — TUDI ZENSKE IN »ABRAHAMI« SO POSTALI AKTIVNI KEGLJACI

ZAKAJ JE TO leto, leto največjih uspehov? Clani in mladinci so si kot možstvo in kot posamezniki v vseh disciplinah kegijanja osvojili naslove prvakov Slovenije. Med posamezniki so bili to: Lado Martelanc, Rajko Starc (oba sta dobila tudi naslov mojstra kegijanja) in Miro Ambrožič. Vsi trije so si osvojili že po dve zlati kolajni, Martelanc pa je bil lanj najboljši v državi — bil je državni prvak v narodnem in mednarodnem slogu.

1954. so Kranjanec tudi prvi gostovali v inozemstvu, kjer so od 5 dvobojev 4 dobili in le prvega zaradi velike utrujenosti izgubili.

Tudi število članstva se je lani precej pomnožilo. Bilo jih je že dvakrat več kot ob ustanovitvi — 250, od tega 26 žensk, ki so že tekmovali na republiškem prvenstvu v Celju in bile tretje. Med posameznicami je bila Angelca Martelancove trečja, Jelka Ambrožičeva pa četrta.

Aktivni kegijači so postali tudi »Abrahams« — možje starejši od 50 let. V njihovi vrsti nastopa še danes najstarejši kegijač v državi — 76-letni Anton Starc, oče Rajka — mojstra kegijanja.

Kratke novice

V nogometni tekmi proti ŠK Domžale je zmagal možstvo Usnjarskega tehnikuma, tudi iz Domžal, z rezultatom 4:1. Košarkarji Usnjarskega tehnikuma pa so z njimi zgubili za 35 košev razlike. Rezultat je bil 98:63.

V Kamniku sta se v povratni tekmi srečali strelski družini tovarne usnja in cinkarne iz Celja. Prvo srečanje v Celju se je končalo z zmago Kamničanov, pa tudi povratno srečanje so usnjari odočili v svojo korist, čeprav z manjšo razliko krogov. Posebno močna je ženska ekipa tovarne usnja, ki v podljudrem letu svojega nastopanja še ni izgubila nobenega dvoboda. Tudi pionirji lepo napredujejo.

Velike športne prireditve bodo v Kamniku ob praznovanju 10-letnice osvoboditve. Na programu je srednješolsko tekmovanje v atletiki in športnih igrah za celoten okraj Ljubljana občica ter športna tekmovanja med domačko, menegško in kamniško komuno.

Lado Ambrožič zmagovalec

V torek je bilo končano kvaliifikacijsko tekmovanje kegijačkega centra Kranj, na katerem je tekmovalo 30 tekmovalcev in so si Lado Ambrožič (podrl 819 keglev), Jože Turk 798, Zvone Debeljak 795, Miro Ambrožič 792, Stane Valerian 791, Ivan Bajc 790 (vsi Triglav Kranj), Zvone Spec 781, Franc Rebolj 772 in Jože Sibar 768 (vsi z Jesenic) priborili pravico nastopiti na republiškem prvenstvu v Mariboru, ki se bo začelo 15. aprila. Na tem izbirnem tekmovanju so lahko tekmovali najboljši člani klubov Triglav, Jesenic, Ljubljana, Tržič, Roble — Radovljica, Kravica — Cerkle in kegijači iz Kranjske gore. Tekmovanje je trajalo od 1. do 12. aprila na dvosteznem kegilišču v tovarni »Inteks«. Izven konkurenča sta nastopila tudi mojstra kegijanja Lado Martelanc, ki je podrl 854 keglev in Rajko Starc s 788 podrl kegle.

TRIGLAV : SLOVAN 4:1 (1:0) V nedeljo so Kranjanec, Jerman, Gorjanc in Rozman tekmovali na reki za Jadranski pokal v veleslalomu. Proti vsakemu priznajanju so dosegli zelo velik uspeh — bili so najboljši možstvo in si osvojili Jadranski pokal. Proga za veleslalom je bila dolga 1100 metrov in je imela 46 vratic. Med posamezniki je zmagal Grawner (Avstrija) pred Wirsbergerjem (A) in Modričem (Mladost Zagreb).

PRETEKLO nedeljo so Kranjanec, Jerman, Gorjanc in Rozman tekmovali na reki za Jadranski pokal v veleslalomu. Proti vsakemu priznajanju so dosegli zelo velik uspeh — bili so najboljši možstvo in si osvojili Jadranski pokal. Proga za veleslalom je bila dolga 1100 metrov in je imela 46 vratic. Med posamezniki je zmagal Grawner (Avstrija) pred Wirsbergerjem (A) in Modričem (Mladost Zagreb).

Na Jesenicah — ob 14. uri 30 min. na igrišču Jesenice : Ločan (mladinci), služb. Brejc — ob 16. uri Jesenice : Bled, služb. Brejc. — V Lescah — ob 16. uri Prešeren : Tržič, služb. Vovk. — Na Bledu — ob 15. uri 30 min. Bled : Triglav (pionirji), služb. Caniko. — V Tržiču — ob 15. uri 30 min. Tržič : Ločan (ponirji), služb. Peterič. — V Kranju — igrišče Mladosti, ob 13. uri Mladost : Prešeren (pionirji) služb. Vučetić — ob 14. uri Mladost : Prešeren (mladinci), služb. Vučetić — ob 15. uri 30 min. Mladost : Sloboda, služb. Jocič. — V Skofji Loki — ob 16. uri Ločan : Triglav B, služb. Baldešman.

OPOZORILO. — Prvega maja ne bo prvenstvenih tekem GNP.

Opozorilo. — Prvega maja ne bo prvenstvenih tekem GNP.

Kot vsako leto, tako bo tudi letos kegijački klub »Triglav« za vse večje praznike priredil v Kamnu razne kegijačke prireditve. Vendar če hočejo, da pridejo tudi gledalci do svojega užitka, morajo vse take prireditve imeti Kranjanec na prostem. To pa zato, ker nimajo primerrega kegilišča. Na kegilišču pri Domu JLA ni niti toliko prostora, da bi lahko nastopajoči možstvi gledali vsaj svojega tekmovalca med igro, kaj sele, da bi lahko kdaj od gledalcev zasledoval dvoboje. Tudi na kegilišču v »Inteksu« ni skoraj prav nič drugače.

Prav gotovo je to pomanjkanje modernega športnega kegilišča precej vplivalo na kvaliteto kegijačev in na njihovo uspešno delo sploh. Če danes opazujete kranjske kegijače, boš opazili, da se pri njih ne kaže dogaja, saj jim iz obrazu kar sije neko zadovoljstvo in veselje. Morda bodo že čez 14 dni začeli z gradnjo novega modernega 4-stezneg kegilišča pri Zlati ribi. Z nestrnostjo pričakujemo, kdaj bodo lahko udarniško prijeli za delo. Upajmo, da bodo lahko za kranjski občinski praznik, 1. avgusta, že na novih kegijačkih stezah imeli veliko prireditve. Prav gotovo bo to novo kegilišče v veselje mnogim Kranjancom in vodstvo kluba je prepričano, da bo število članstva narašlo na najmanj 800 članov, to je dobrih 500 več, ki danes zaradi pomajkanja prostora ne morejo najti zabave pri športu, ki jih veseli — pri kegijanju. Nedvonomo bo z novim modernim 4 steznim kegiliščem tudi kvalitetu kranjskih kegijačev lahko še mnogo večja, ker bodo imeli tudi večjo možnost za treniranje.

Fabio

V Kamniku vsak dan več strelec

Več kot 500 članov in prijateljev strelistva
v 7 strelskih družinah

Strelstvo, lahko rečemo, je skoraj najbolj priljubljen šport v Kamniku. Uspehi posameznikov in strelskih družin na raznih tekmovanjih pa nam dokazujejo, da Kamničani niso samo navdušeni športniki — strelec, ampak, da so tudi dobrilstreli.

Lado Burja, najboljši strelec-pionir v Kamniku

Prav gotovo bi bili njihovi uspehi še večji, če ne bi imeli toliko težav s slabimi streliščem in če ne bi bili brez svojega doma, manjše dvorane, kjer bi lahko trenirali tudi takrat, ko je na prostem nemogoče.

Vendar so strelec v Kamniku vsak dan bolj nasmejanega obraza. To tudi ni nič cudnega, saj bodo morda že v najkrajšem času dobili novo, moderno

sportno strelišče, ki bo dolgo 300 metrov. Sicer imajo danes tudi strelišče, samo kakšno. Razen tega pa je ta prostor namenjen še za razne druge prireditve, tako da strelec, čeprav je »strelišče« njihovo, le težko pridejo na vrsto. Težko se zvrste tudi zato, ker jih je veliko, saj jih je samo v sedmih strelskih družinah v Kamniku in bližnjih okolicah nad 500.

Torej, tudi Kamničani imajo iste težave kot prenekaterih strelskih družin na Gorenjskem. Če bodo strelec v Kamniku, potem ko bodo dobili novo strelišče, rešili še problem prostora, svojega doma, se bodo njihove vrste prav gotovo v tem tednu povečale vsaj za 3. Če ne morda kar za deset odstotkov. Potem bi imeli strelec v Kamniku tudi več prilnosti in tudi večkrat bi se lahko urili v strelenju, kar bi mnogo dobrino v njihovi kvaliteti in tako Kamničani lahko še storjene reprezentirali svoje mesto na raznih strelskih tekmovanjih.

Strelci — Kamničani imajo etos v načrtu veliko strelskih prireditv, prav gotovo pa bo sta največji »Dan strelistva« in patrolni tek. Vsi strelec imajo tudi veliko željo, da bi se z vsemi strelskimi družinami na Gorenjskem čim bolj seznanili in zelo radi bi videli, če bi imeli z njimi kar največ medsebojnih srečanj.

Dopisujte v
»Glas Gorenjske«

Martelanc med nastopom v inozemstvu

KAKO JE ŽE BILO IN KAKO BO LETOS

SPET ISTA PESEM. — že tretji so postali možstveni reprezentativni pravici. Posamezniki pa bodo za ta naslov tekmovali še ta teden v Mariboru. Upamo, da z letosnjim letom ne bo tradicija prenehala in da bo slovenski prvak spet Kranjanec.

PRETEKLO nedeljo so Kranjanec, Jerman, Gorjanc in Rozman tekmovali na reki za Jadranski pokal v veleslalomu. Proti vsakemu priznajanju so dosegli zelo velik uspeh — bili so najboljši možstvo in si osvojili Jadranski pokal. Proga za veleslalom je bila dolga 1100 metrov in je imela 46 vratic. Med posamezniki je zmagal Grawner (Avstrija) pred Wirsbergerjem (A) in Modričem (Mladost Zagreb).

Na Jesenicah — ob 14. uri 30 min. na igrišču Jesenice : Ločan (mladinci), služb. Brejc — ob 16. uri Jesenice : Bled, služb. Brejc. — V Lescah — ob 16. uri Prešeren : Tržič, služb. Vovk. — Na Bledu — ob 15. uri 30 min. Bled : Triglav (pionirji), služb. Caniko. — V Tržiču — ob 15. uri 30 min. Tržič : Ločan (ponirji), služb. Peterič. — V Kranju — igrišče Mladosti, ob 13. uri Mladost : Prešeren (pionirji) služb. Vučetić — ob 14. uri Mladost : Prešeren (mladinci), služb. Vučetić — ob 15. uri 30 min. Mladost : Sloboda, služb. Jocič. — V Skofji Loki — ob 16. uri Ločan : Triglav B, služb. Baldešman.

OPOZORILO. — Prvega maja ne bo prvenstvenih tekem GNP.

Gorenjski PIONIRI

Pionirski leksikon

Odgovori:

28. Danes skoraj ni več kraja, v katerem ne bi bilo vodovala. Vsak od nas porabi dnevno tudi po več vodice vode. — Kaj pa v starih časih? V petnajstem in šestnajstem stoletju je prebivalce v mestu kot je Pariz, porabil na dan največ eno vodrico vode. Zdaj si lahko predstavljamo, kako redko so se Parižani umivali in kako malo so porabili vode za pranje perila in čiščenje stanovanja. Seveda to tudi ni toliko čudno, saj takrat niso imeli vodovoda. Ponekod na trigh so imeli vodnjake, v katerih se je zbirala studenčnica, katere pa zaradi suše večkrat ni bilo.

V starih časih, razen tega da ljudje niso imeli vode, tudi niso imeli smisla za čistočo. In še ni tako dolgo, da so se ljudje začeli vsak dan umivati. Pred tristoleti so se tudi najbolj poznanim ljudem ni zdelo, da bi se moral umivati. V razkošnih spalnicah, kjer so imeli velike postelje, katerih brez posebnih priravil niti postillati niso mogli, preproge, beneška zrcala, ure in razne izdelke najboljih mojstrov, niti bilo nikjer umivalnika. Vladar se je vsako jutro obriral z mokro brisačo po licu in rokah. To je bilo vse umivanje. Sele pred dvesto leti so prišli ljudje do tega, da je umivanje in pranje perila za zdravje in še za marsikaj nujno potrebno.

29. Glavica vžigalice je iztvarine, ki se vname že ob najmanjš

Iz sodnih dvoran

Dne 6. aprila 1955 je bila na Okrožnem sodišču v Ljubljani ponovna sodna obravnavava proti otoženima bratom Markotu in Jožetu Cuiču, ki sta zaposlena v Zelezarni na Jesenicah, stanovali v Kranju.

Okrožno sodišče v Ljubljani ju je obsodilo 26. 8. 1954 na 3 oziroma 2 leti strogega zapora zaradi roparskega napada.

Vrhovno sodišče LRS je s svojo odločbo razveljavilo pravno obsodbo Okrožnega sodišča v Ljubljani, postavljen je bil drugi veliki senat Okrožnega sodišča v Ljubljani za obnovljeno obravnavo.

Dne 31. maja 1954 je prišel okoli 23.30 ure zvečer na postajo LM v Kranju delavec Jože Musolino, stanovanec v Kranju in prijavil, da je bil napaden in orpan. Roparja sta ga počakala v bližini stopnic, ki vodijo v Stražišče. Napadeni je izjavil, da je spoznal obo napadalca in da sta bila to brata Marko in Jožeta Cuič. Oba sta ga baje močno preteplila in mu prizadela težko telesno poškodbo, razen tega pa sta zahtevala denar. Na teh ležečemu je Marko Cuič vzel listnico, v kateri je

bilo 5000 dinarjev. Nameravala sta ga še odvleči na železniški progo.

Sodišče je na ponovni obravnavi zelo pazljivo in natančno razpravljalo o krividi in odgovornosti obeh otožencov.

Kino

Kino »Storžič«, Kranj: 15. — 17. premiera amer. filma »Kapitanov raj«. Predstave ob delavnikih ob 16., 18. in 20. uri, v nedeljo ob 14., 18. in 20. ur. 17. aprila ob 10. in 18. uri amer. film »Zaseda«, 18.—19. aprila francoski film »Suženj«.

Kino »Svoboda«, Stražišče: 16. ob 19. in 21. uri ameriški film »Plačilo za strah«. Predstave ob sobotah ob 20. uri in ob nedeljah ob 16. in 20. ur.

JESENICANI!

Podružnica našega lista na Jesenicah, Prešernova c. 21, je odprta vsak torek in petek od 8. do 10. ure dopoldne. — Podružnica sprejema nove naročnike, oglase, objave, reklame, zahvale in čestitke.

Po zaslišanju prič in tajnem posvetovanju velikega 5 članskega sodnega senata je Okrožno sodišče izreklo oprostilno sodbo in odredilo takojšen odustanek obeh otoženih na prostost.

Kino Naklo: 17. aprila angleški film »Rumeni metulje«, 22. do 23. aprila ameriški film »Ob veliki ločnici«. Predstave ob petkih in sobotah ob 20. uri, ob nedeljah ob 18. in 20. ur.

Kino »Krvave«, Cerknje: 16. in 17. aprila francoski film »Plačilo za strah«. Predstave ob sobotah ob 20. uri in ob nedeljah ob 16. in 20. ur.

LOČANI!

Podružnica našega lista v Skofji Loki v pisarni podjetja »Transturist« uraduje v torčih od 11. do 13. ure in v petkih od 15.30 do 17.30 ure. Tam lahko oddaste male oglase, objave, reklame, čestitke, zahvale, prav tako pa sprejema podružnica tudi nove naročnike, male oglase in objave.

Radio Ljubljana

Poročila poslušajte vsak dan ob 6., 7., 12.30, 15., 17., 19. in 22. uri. Oddajo »Zečeli ste — poslušajte« ob nedeljah ob 13.30 in vsak delavnik ob 13. uri. »Gospodinjski nasveti« vsak dan ob 7.30 uri. »Kmetijski nasveti« v »Kmetijski univerza« vsak delavnik ob 12. uri. »Pregled tiska« pa vsak dan ob 6.30 uri.

Nedelja, 17. aprila: 8.00 O športu in športnikih. 9.00 Otroška predstava — James Krüss. Stara ura. 11.20 Opoldanski spored lahke glasbe. 12.00 Pogovor s poslušalcem. 13.00 Pol ure za našo vas. 15.30 Po naši lepi deželi — Dušan Kralj: Se koroški furman vej za ta precartan kraj. 16.30 Zgodbi za nedeljsko popoldne — Ilf-Petrov: Negativen tip. 17.30 Radijska igra — Ivo Vojnović: Ekvinočij. 21.00 Kulturni razgledi.

Ponedeljek, 18. aprila: 6.35 Pohorski fantje pojo in igrajo. 11.15 Solska ura za višjo stopnjo — prof. M. Topolovec: Za obletnico naše moderne. 14.30 Nove knjige. 15.15 Igra Češka godba. 15.30 Solska ura za višjo stopnjo — a) Otroške pesmi Toneta Pavčka — b) Basen »Matka in miš«. 16.40 Poje moški zbor »Fr. Prešeren« iz Kranja p. v. Petra Liparja. 18.00 Radijska univerza. 20.00 Kulturni pregled.

Torek, 19. aprila: 11.15 Cicibanom — dober dan! 14.30 Novi filmi. 16.00 Za pionirje — Fr. Bevk: Knjiga o Titu. 18.00 Domäce aktualnosti. 18.30 Spoznavajmo človeka. 20.00 Tedenski zunanje-politični pregled.

Petak, 22. aprila: 11.15 Cicibanom — dober dan! 14.30 Novi filmi. 16.00 Za pionirje — Fr. Bevk: Knjiga o Titu. 18.00 Domäce aktualnosti. 18.30 Spoznavajmo človeka. 20.00 Tedenski zunanje-politični pregled.

Sobota, 23. aprila: 6.35 Pred mikrofonom so Stirje fantje in Veseli godci. 11.15 Pisani drobiž za pionirje. 14.30 Utrinki iz literature — Boleslav Prus: Lutka I. del. 18.30 Iz kolektivov za kolektive. 20.15 »Ceirtkov večer«. 21.00 Literarni večer — Oton Zupančič: Jerala.

Torek, 26. aprila: 11.15 Cicibanom — dober dan! 14.30 Novi filmi. 16.00 Za pionirje — Fr. Bevk: Knjiga o Titu. 18.00 Domäce aktualnosti. 18.30 Spoznavajmo človeka. 20.00 Tedenski zunanje-politični pregled.

Sobota, 30. aprila: 6.35 Pred mikrofonom so Stirje fantje in Veseli godci. 11.15 Pisani drobiž za pionirje. 14.30 Utrinki iz literature — Boleslav Prus: Lutka II.

Gorenjski gasilec

OBJAVA

Priprave za festival. Po sklepku sekretariata OGZ za Gorenjsko in v soglasju s štabom OGZ dajemo sledenje pojasmila za tekmovanje:

1. Za tekmovanje se lahko prijavijo člani in članice, ki so najmanj 3 meseca člani gas. organizacije.

2. Zenske desetine lahko nastopajo samostojno in imajo za 1 minuto ugodnejši čas za izvedbo vaj.

3. Desetine lahko nastopajo tudi v kombinirani sestavi, vendar ni za članice omenjene ugodnosti.

4. Kot posameznik lahko nastopi samo oni član ali članica, ki bo tekmoval tudi v desetini.

Pozivamo vse društva, da takoj prično v vajami za tekmovanje in nedeljski nastop, in sicer z redovnimi vajami ter pionirskimi desetinami. Vsa društva, ki so svoječasno prejela od OGZ pionirske uniforme so dolžna izvajati njihove pionirske desetine.

Prihodnji teden pošljemo društvi prijave za tekmovanje, ki naj jih društva takoj izpolnijo in vrnejo svoji Občinski gasilski zvezki.

Izpiti za izprašane gasilce. Društva, ki imajo tečaje za izprašane gasilce, naj javijo britadnim povejnikom in obč. gas. zvezam datume izpitov. Brez prisotnosti pov. obč. gas. zvez se izpiti ne bodo smeli opravljati.

OBJAVE - OGLASI

Prodam hlevski gnoj. Naslov v upravi lista.

Prodam radio aparat Philips ali zamenjam za deske. Martinknj, Stražišče 240, Kranj.

Prodam 4 nova okna 120 × 110 cm. Naslov v upravi lista.

Zamenjam ali prodam plenskega bikca čez eno leto starega, za brejo telico, nadalje prodam 4 blikantnih zajce in vzamem v najem travnik — Franc Konjedič, Smarjetna gora 2, Kranj.

Srednje veliko kmetijo jedam v najem z živino in vsem orodjem s 1. julijem. Naslov v upravi lista.

Zamenjam opremljeno sobo za prazno v bližnji okolici Kraja. Naslov v upravi lista.

Prodam ograjeno vrt ca 400 m² — B. J. Kalvarija 30.

Prodam kravo, dobro mlekarico, četrtek telila, Stražišče 70.

Hijo z lepim sadnim vrtom v Skofji Loki, vseljivo, ugodno prodam — Naslov v oglašenem edeaktu.

Prodam njivo pri Lužah in stavbno parcele z zasejenimi sadnimi drevesi in lepini vrtom pri glavnem cesti Visoko — Milc. Likoršček Pavel, Visoko, Senčur.

Prodam kompletno izdelano oštrelje z zarezano opoko, na vpogled pri S. A. Bled — Grad Št. 10.

Dve tovarniški delavki isčeta opremljeno ali neopremljeno sobo v Kranju ali bližnji okolici. Sta ves dan odsotni. Naslov v upravi lista.

Sprejememo takoj 4 nekvalificirane delavce za transportna dela. Interesenti naj se javijo na upravi podjetja. »Olijarica« Britof, Kranj.

Zamenjam stanovanje z dve maščobami v centru mesta za stanovanje s tremi sobami v blokih na Zlatem polju ali na Planini. Naslov v upravi lista.

Najditev sive volčje psice naj se javi na naslov: Kranj, Greščičeva 2.

Zveza inženirjev in tehnikov Kranj, sporoča, da bo redno letna skupščina Zveze inženirjev in tehnikov — Kranj, dne 20. aprila 1955 v zgornji dvorani poslopja Okrajnega ljudskega odbora v Kranju. Pred pričetkom skupščine bo predavanje o temi — »Urbanizem v

OPAJI

Strelska družina Jesenice razpisuje mesto hišnika strelškega doma. Interesenti naj pošljajo na naslov Strelska družina Jesenice kratek življenjepis od leta 1941. do danes. Uprava SD želi, da bi bila to družina brez otrok, prednost imajo mlajši upokojenci. Interesenti se lahko dnevno osebno oglašajo v strelškem domu počitki od 16. ure dalje.

Transturista Skofja Loka vabi na dvo- in trodnevne izlete z avtobusi v juliju in avgustu.

1. Koroška — Grossglockner — Salzburg (trodnevni, julija);

2. Koroška (dvodnevni, julija);

3. Trst — Gorica (dvodnevni, avgusta)

4. Trst — Benetke (dvodnevni, avgusta).

Za vse izlete prijave do 5. junija (tel. 242).

Prav tako pripravlja obisk velesejemov

v Celovcu (dvodnevni 11.—12. avgusta). Prijave do 1. julija; na Dunaju (trodnevni 11.—18. septembra). Prijave do 30. julija;

v Gradeu (dvodnevni 1.—9. oktobra). Prijave do 15. avgusta.

RAZPIS

Zdravstveni dom Bled razpisuje službeno mesta za:

1 medicinsko sestro,

1 bolničarko — administratorko v Splošni ambulanti na Bledu.

Kvalifikacija za med. sestro: Sola za medicinske sestre z diplomo; za bolničarko: 1 letna bolničarska šola z uspešno opravljenim izpitom in nekoliko prakse v ambulantni administraciji.

Plača: Osnovna plača po Uredbi, dopolnilna plača po tarifnem pravilniku.

Reflektantke naj vložijo prošne (kolekciona din 180 in din 95 v gotovini) najkasneje do 30. aprila 1955 na Zdravstveni dom Bled.

RAZPIS

Referat za varstvo kulturnih spomenikov in prirodnih znamenitosti pri Svetu za prosveto

in kulturo Okrajnega ljudskega odbora Radovljica

stalno zaposli kvalificiranega vrtnarja

katerega naloga bi bila:

Vzdrževanje grobščišč talcev NOV v Begunjah in bližnji Dragi, po potrebi pa tudi urejanje drugih zaščitenih vrtov in parkov radovljškega okraja ter opravljanje nekaterih oskrbnih poslov pri bodočem muzeju talcev v Begunjah.

Interesenti naj prošnjam, ki jih je treba vložiti do 23. aprila 1955, priloži življenjepis in dokumente o šolski izobrazbi, po-klicni kvalifikaciji ter dosedanjim praksi. Prednost pri izbiri imajo aktivni udeleženci NOB ali njih sorodniki, dalje preživeli talci, politični zaporniki, interniranci in konfiniranci iz časa NOB, oziroma njih sorodniki, končno pa lažji invalidi in podobni.

Svet za prosveto in kulturo OLO Radovljica

30. aprila, 1. in 2. maja 1955 bodo očajene vse avtobusne zveze od vlakov v Selško in Poljansko dolino.

Opozorjam, da bomo s 30. aprili vozili dnevno do Zalega loga v Selški dolini, nekajkrat tedensko pa tudi do Podporezna (Zgaga).

Potrošniki, tudi čez poletje si nabarite premog in drva pri ,Kurivo‘ - Kranj

Gorenja Sava, telefon št. 1-92

Kdo nas, iz Kranja in bližnje okolice, že več let preskrbuje s kurivom v mrzlih jesenskih

vih treh mesecih letos pa celo 15.873.000 dinarjev, kar predstavlja za dobra dva milijona dinarjev večji promet kot v prvem polletju leta 1953. Motili bi se, če bi mislili, da se je promet za toliko zvečal zato, ker so tudi cene večje. Ne! Letos so v primerjavi z lanskim letom cene premoga za tri odstotke nižje, lignit pa se je posenčil celo za 6 odstotkov.

Kako potem, da je promet toliko večji? Odgovor je zelo preprost: zato, ker »KURIVO« - Kranj vsako leto nabavlja večje količine kuriva. Pred dvemi leti je »KURIVO« posredovalo potrošnikom 6.800 ton lignita, letos pa ga bo 11—12 tisoč ton.

Prav tako, kot s premogom, je »KURIVO« tudi z drvm

MOTORNO DVOKOLO ZA NA LED

Nek francoski konstruktor je naredil poseben motor — motocikel — za vožnjo na ledu, ki ga žene velik propeler na zadnjem koncu vozila. Motocikel drsi po dveh ali treh dresalkah in je namenjen za prevoz čez velike zaledene površine rek, jezer ali morij, zlasti v severnih deželah. Dvokolo lahko dosegne hitrost 70 kilometrov na uro. Drsalka se lahko potegnejo v trup motorja, kar omogoča, da motorno dvokolo vozi tudi po vodi, ker ima trup obliko čolna.

VELIKA HIDROCENTRALA NA URALU

Na Uralu, blizu mesta Molov, so pred kratkim zaključili z gradnjo največje sovjetske hidrocentrale. V neverjetno velik jez na reki Kami (največji pritok Volge) je vzdano 800.000 kubičnih metrov betona in 14.500.000 kubičnih metrov razne zemlje. Nad jezom je nastalo veliko jezero, reka Kama pa je s tem postala plovna za največje rečne ladje skozi vse leto; hidrocentrala bo omogočila vsako leto prihranek za več milijonov ton premoga.

AVTOBUS ZA 180 POTNIKOV

V švicarski tovarni Saurer so pred kratkim skonstruirali največji avtobus na svetu. Avtobus ima dva voza, ki sta zvezana z zaprtim hodnikom v obliki harmonike in tako predstavljata celoto. Pogonska sila vžila sta dvojna srednja kolesa, sprednja in zadnja kolesa pa služijo za krmiranje. Avtobus ima 240 konjskih sil in lahko naenkrat prepelje 180 potnikov. Prvi tak avtobus bo kmalu izročen prometu v Žurichu.

EVROPEJCI PRVAKI SVETA V KAJENJU S PIPAMI

V Montrealu, Kanada, je svetovno prvenstvo za naslov šampiona v kajenju s pipom. Do sedaj s precešnjem prednostjo vodijo Evropejci pred ostalimi narodi sveta. Na prvem mestu je Stilling iz Kopenhagena, ki je v 99 minutah in 15 sekundah pokadil 3,3 grama tobaka. Isto količino tobaka je pokadil tudi Norvežan Opsal, vendar v kraješem času, v 90 minutah in 8 sekundah. Tekmujejo namreč v tem, kdo bo pokadil manj tobaka in v čim daljšem času. Lansko leto je bil svetovni prvak in rekorde Amerikanec Poul Leydenbach, ki je pokadil v eni urji in 55 minutah najmanj tobaka.

Za kratek čas

«E, kaj pa ti? Ali loviš ribe?»
«Ne, kje pa, ženo učim plavati.»

ČEZ PETDESET LET . . .

Kako si znanstveniki zamisljajo življenje takrat, ko bomo pisali leto 2000

V zadnjem desetletju napreduje tehnika z velikanskimi koraki. Iz leta se izpopolnjujejo izumi, ki so še za naših mladih dni izgledali popolnoma neostvarljivi. Atomska energija je osvobodila nov, neusahljiv vir moči, reaktivna vozila so »prebelale« zvočni zid; vožnja na mesec, raziskovanje vesmirja — to niso več samo žilvernovske utopije.

Zal, danes zaradi politike velikih sil, rožljanja z orožjem in tekmovanja v oborožitvi,

Prototip rakete, ki bo popeljala prve potnike na mesec.

nismo mogli izkoristiti vse te pridobitve moderne tehnike v mirljubne namene. Vendar se po vsem svetu počasi, a vztrajno uveljavlja ideja, da je končno vendarle treba postaviti tehniko v službo ljudstvu. Ko bo to dosegeno, bo po vsem svetu lahko zavladalo blagostanje.

Ce danes ne bi bilo političnih razprtij in blokovske politike, ne bi bilo na svetu 59,5% ljudi, ki bi bili podhranjeni!

Pa poglejmo nekaj tehničnih čudes, za katere nam obetajo znanstveniki, da bodo postala v prihodnjih 50 letih stvarnost.

NA POČITNICE — NA MESEC

Predvsem bo v teh letih izdelana raketa za raziskovanje vesmirja. Z njo se bo lahko vsakodnevno brez postanka pripeljal z Zemlje naravnost na Mesec. No, ta zamisel je že stara, le da je po izjavah strokovnjakov bliže ostvaritveni kot kdajkoli prej. Zanimivo je tudi, da so za prvi polet razprodani že vsi sedeži v raketni. Pokupil jih ni seveda nikče drug kot — Amerikanci.

PRAZNE, ZAKLENJENE TOVARNE

Znanstveniki, ki proučujejo razvoj industrije, trdijo, da bodo tovarne bodočnosti vedno zaprte in da v njih ne bo žive duše. Proizvodni proces se bo reguliral avtomatično iz določenega centra. Vsaka napaka bo popravljena s pritiskom na gumb; s pritiskom na gumb bo pogaben tudi vsak požar, ki bi eventualno nastal v tovarniških prostorih.

Zrak v velikih mestih, posebno tam, kjer je nakopljene dosti industrije, je danes zelo slab. V njem je polno prahu, dima in sraj. Posamezna večja industrijska mesta pokriva debel sloj sraj in prahu...

Ce 50 let tega ne bo več. V še tako velikem in še tako industrijsko razvitem mestu

bo zrak svež, dober. S posebnimi pripravami ga bodo namreč sproti očistili.

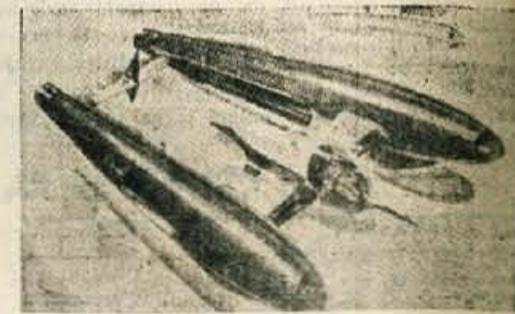
KAJ PA CLOVEK?

V prihodnosti bo torej vse avtomatizirano. Samo na gumb bo prisnil in že se bo naredilo tisto, kar si želi. Kaj pa s človekom?

Tudi v tem so znanstveniki optimisti. Pravijo, da čez 50 let ne bo nič nenavadnega slaviti 100-letnice. Biologija bo imela takrat poseben ekstrakt za povečanje aktivnosti kapilar in podaljšanje njihove evolucije. Stoletniki bodo imeli lahko otroke. Nič več ne bo ljudi brez las, niti ljudi s sivimi lasmi.

SE NEKAJ ZA GOSPODINJE

Svetloba in toploto bomo dobivali v 2.000. letu od kozmičnih žarkov in sončne energije. Zarnic ne bo več. V kuhinji bo stala namesto štedilnika elektronska pečica, v kateri bomo lahko pripravili vse mogoče jedi v nekaj minutah. Posode ne bo treba več pomnavati, kajti narejena bo iz plastične mase in jo bomo po uporabi odvrgli. Tudi pometati ne bo treba, kajti posebni sesalci, ki bodo montirani v stanovanju, bodo sproti posesali ves prah.

Takšen bo v letu 2000 dirkalni avtomobil

Volno bodo popolnoma spodrlita umetna vlakna. Tudi v načinu oblačenja bodo nastale določene spremembe. Žene se bodo v tem počelu vse bolj približevale moškim.

Evo, nekaj »novosti« iz 21. stoletja. Zgleda, da ne bodo napačne.

Anekdot

Rimski cesar Neron je živel v večnem strahu, da ga bodo vrgli s prestola. Zato je nameval umoriti vse svoje senatorje. O tem je odgovoril tudi s Seneco, filoz. tom. Ta mu je odgovoril: »To lahko storí. Vse lahko spraviš s poti razen enega: svojega naslednika!«

Po državnem udaru so prijatelji sili Cezarja, naj ga vsepovsod spremeta telesna straža. Cezar je odbil, »Ce bi se moral batiti za svoje življenje, je dejal, »potem raje takoj umrem, kakor da bi vsak dan pričakoval svojo smrt.«

V neki debati v francoskem parlamentu o nezadovoljnosti prebivalstva v Alzaciji, je rekel neki poslanec:

»Poincaré je blesteče dokazal svoj državni genij: v I. svetovni vojni je izgubil 2 milijona francosko govorečih Francuzov. Namesto njih je dobil drugi milijon Francuzov, ki ne govorijo francosko.«

Richard Wright:
AFRIKA in jazz

Peli so nek psalm v angleščini...

Nato je govorilo več mož in žena. V mešanici angleščine in domačega dialekta so opominjali navzoče, naj vlože vse sile za njihovega vodjo za Ljudsko stranko in v boju za nacionalno neodvisnost. Temu že itak čudnemu zvraku je bil pridan na koncu še tale prizor: dvignila se je neka žena in izjavila:

»Jaz sem gospa Nkrumah!«

Piaz smeja se je odtrgal iz vrst žena. Zmedeno sem pogledal ministrskega predsednika. On se je zasmehal in mi odvrnil:

»To je šala.«

»Jaz sem gospa Nkrumah!« je izjavila ponovno ženska z glasom, ki je izključil vsak dvom.

Ministrski predsednik je vstal, razprostrl roke, kot da bi hotel objeti vse navzoče žene in dejal:

»Ve vse ste moje neveste!«

Žene so se zasmajale in zaploskale. Nkrumah je namreč še fant.

»Na to moram pristati, mi je zašepetal, ko se je spet vsezel. »Sedaj mi pa povejte, ali razumete, za kaj tu gre?«

»Primitivni kult ste spojili z moderno politiko,« sem mu odgovoril.

»Prav to, mi je odvrnil. »Nihče namreč ni hotel stopiti s temi ljudmi v tesnejše odnose. Misionarji so bili vedno odrgani od njih. Toda človek jih lahko pridobi le, če gre k njim, če z njimi skupaj stanuje, z njimi je in z njimi deli življenje. Pravkar se trudimo, da bi vključili ženske v stranko; dovolj so bile dač preč od političnega življenja. Ali, z Leninovimi besedami: prosil sem kuharice, naj zapuste svoje kuhinje in se nauči upravljati državo.«

Nove uradnice, ki maj bi bile sprejete v urad, so zaprosili,

naj se zvrste pred ministrskim predsednikom. Potem, ko so jim prebrali kratko obrazložitev njihovih ciljev in dolžnosti, so pozvali vsako ženo posebej, naj z dvignjeno desnicico ponavljajo zaprisego:

»Prisegam na moje življenje, da bom z vsemi silami dela za Ljudsko stranko in mojega vodjo Kwame Nkrumah. Prisegam, da bom sledila svojemu vodju in vestno izpoljujeva njegova povelja, da se bom z vsemi močmi uprišakujem imperialističnemu poskušu razbiti enotnost naših vrst in da se bom z vsem srcem borila za obnovo naše zgubljene nacije. Tako mi bog pomaga!«

Zaprisega na nekoga vodjo? V dvajsetem stoletju? Nato sem pomisli. Toda zakaj ne? Ta zaprisega je bila morda najbolj razumnega zaobljuba, kar so jih te žene v dosedanjem življenju sploh dale. Prej so prisegajo na nevidne poganske in krščanske bogove, sedaj pa prisegajo na nekoga, ki je neposredno povezan z njihovo vsakdanjo srečo. Bi bile te neizobražene žene, ki se še niso izmotale iz mrež mistike, sploh sposobne razumeti abstraktno zaprisego na neko zastavo ali ustavo? Zaradi njihovih tradicij in njihove kulture jim je morala zgledati prisiača popolnoma logična, ker so bile tako navajene iz dosedaj obredov. V družbi, kjer vladajo s svilo in zlatom okičenimi poglavari, zmora same simbol nekega živlega človeka, nekega človeka, ki ga vsi lahko vidijo, slišijo, nagovorijo in opazujejo: njegova dejanja — zmora same živčni simbol, datij ljudem občutek, da jih zaprisega resnično veže.

Ko sem se naslednje jutro prebudil, je bilo moje presenečenje nad tem, kar sem videl še večje. Videl sem nekaj popolnoma novega. Kako čudovito raznoliko enotnost je skoval Nkrumah: krščanstvo in poganstvo, plemenski kult in seksualnost, nacional-socializem, socializem, stanovanjsko izgradnjo, zdravstveno službo in načrte za industrializacijo ...!

Prejšnji večer nisem imel časa, da bi razmislil o tistih kačastih, podrsajočih plesih, o tistem čudnem upogibanju in zvijanju telesa ... To, da obstoji neka vez med afriškimi domoroci in ameriškimi črnimi, o tem ni nobenega dvoma. Toda v tem se le-ta odraža? Skupina afriških antropologov se je pred časom bavila izključno s temi problemi — z odkrivanjem tistega, kar je na čuden način imenovana »afriški ostanki«. S tem izrazom je poskušala povedati prav to, kar sem opažal jaz. Ko sem razmisljal o dogodkih prejšnjega večera, sem našel nove stične točke: smeh, pri katerem se upognjeno kolena, glava pa kot v zadregi obrne proč; poseben način grebenja z nogami, če je človek zadovoljen in sporazumen; nepojasnjeno, skoraj mršaven molk, če je drugačnega mnenja, ali nekomu kljubuje ... Vse to je bilo čudno, vendar resnično.

Zmeda, ki jo je povzročila v meni ta nova spoznana stvarnost, ni izhajala iz neke zahteve, naj iz sramu zatajam moje sorodstvo z Afriko. Mnogo bolj sem si bell glavo s tem, kako naj pojasnim ta afriški »ostanek« v Ameriki, ki sem vendar vztrajno odklanjal teorijo o mističnem vplivu »rase« in bil prepričan, da se človeka, kakšen je, lahko v osnovi zajema le v konkretni družbeni sloje, v katerih živi. Vzdihnil sem; to je bil res velik problem ...

Neutrudo sem hodil po ulicah Akkre. Ko sem se tako potkal po mestu, sem prvič v življenju odkril, da kodasti lasje lahko opravljajo koristno funkcijo: uradniki in solarji so si zatikal vanje rdeče in rumene svinčnike, da bi jih ne izgubili; nekateri otroci so nosili na glavi celo tintonke in šolske knjige. Opazoval sem dekle, ki je lupilo pomarančo, jo razpolovilo na dva dela, si dalo enega na glavo, drugega pa med potjo počuo.

Ko sem zavil iz glavnih cest v labirint ozkih, s kamenitimi zidovi zaprtih ulic, sem bil pripravljen na odklicenje, celo sovražen sprejem. Pripril sem oči; pred menoj je ležala pisana scena: truma mož, žena in otrok. Vladal je popoln nerед... Imel sem vtis, da se je ta črna človeška gmoča tako pomembala z zemeljskim blatom, da se je komaj lahko določila, kje začne človeško meso in kje neha zemlja. Vsi ti ljudje stanujejo v blatu in žive od blata, pri čemur zgleda, da se meso njihovih tel es neopazno spaja z zemljo.

Vsahej od vročine sem se na povratku napotil do vladnega letnikovca, kjer me je čakal nek neznan mlad Afričan. Rad bi govoril z menom.

»Kaj lahko storim za vas?« sem ga povprašal.

»Dr. Wright...?« je začel.

»Toda, jaz vendar nisem doktor,« sem ga prekinil.

»Torej, sar, se je zarežal, »jaz delam pri angleški družini tu nasproti...«

»Da?«

»Vi ste Američan, sar? Kajne?«

»Da.«

»Morda mi lahko pomagate, sar? Prosim,« je zmedoval.

»Bom poskusil. Za kaj pa gre?«

»Veste, sar, mi ne moremo Angležev. Med vojno sem spoznal ameriške vojake, ki so bili spodobni, sar, mi je pojasnil. Sedaj bi se hotel kaj naučiti. Zelel bi posečati kak ame-

riški tečaj in zato mi je potrebna pomoč, sar.«

»Kakšen tečaj pa bi radi obiskoval?« sem povprašal.